

*Załącznik do Uchwały Nr 3/14/2024
Zarządu Banku Spółdzielczego w Rykach
z dnia 27.06.2024 r.*

Informacje
o charakterze jakościowym i ilościowym
Banku Spółdzielczego w Rykach w zakresie adekwatności
kapitałowej, wynagrodzeń oraz innych informacji podlegających
ogłaszaniu wg stanu na dzień 31.12.2023 roku

Ryki, czerwiec 2024 r.

Spis treści:	
I. Informacje ogólne o Banku	4
II. Informacje ujawniane zgodnie z Częścią Ósmą Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 648/2012, z późniejszymi zmianami (zwanego dalej „Rozporządzeniem CRR”) – art. 447 najważniejsze wskaźniki	5
III. Informacja wynikająca z art. 111a ustawy Prawo bankowe	6
IV. Opis systemu zarządzania, w tym systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej	7
1. System zarządzania	7
2. System informacji zarządczej	8
3. System zarządzania ryzykiem	9
3.1. Ryzyko kredytowe	12
3.1.1. Zarządzanie ryzykiem kredytowym	12
3.1.2. Zarządzanie ryzykiem koncentracji zaangażowań	14
3.1.3. Zarządzanie ryzykiem ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie	15
3.1.4. Zarządzanie ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych	16
3.1.5. Zarządzanie ryzykiem ESG	16
3.1.6. Zarządzanie ryzykiem rezydualnym	16
3.2. Zarządzanie ryzykiem płynności	17
3.3. Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej w księdze bankowej	18
3.4. Zarządzanie ryzykiem walutowym	20
3.5. Zarządzanie ryzykiem operacyjnym (zgodnie z Rekomendacją M)	20
3.6. Zarządzanie ryzykiem braku zgodności	21
3.7. Zarządzanie ryzykiem biznesowym	22
3.8. Zarządzanie ryzykiem modeli	22
3.9. Wskaźnik dźwigni finansowej	22
3.10. System kontroli wewnętrznej	23
V. Informacja o spełnieniu przez członków Rady Nadzorczej i Zarządu Banku Spółdzielczego w Rykach wymogów określonych w art. 22 aa ustawy – Prawo bankowe	24
VI. Ujawnienie informacji na temat polityki wynagrodzeń - zgodnie z art. 450 ust. 1 Rozporządzenia CRR	25
VII. Informacje dotyczące zasad ładu wewnętrznego w bankach (zgodnie z Rekomendacją Z)	28
VIII. Ujawnianie informacji dotyczących celów i polityk w zakresie zarządzania ryzykiem zgodnie z art. 435 ust 2 Rozporządzenia CRR	29
IX. Ujawnienie informacji na temat funduszy własnych i zobowiązań kwalifikowanych - zgodnie z art. 437 Rozporządzenia CRR	30
X. Ujawnienie informacji na temat wymogów w zakresie funduszy własnych i na temat kwot ekspozycji ważonych ryzykiem - zgodnie z art. 438 Rozporządzenia CRR	31
1. Opis metody wyliczania wymogów kapitałowych na poszczególne rodzaje ryzyka	31
2. Informacje ilościowe w zakresie adekwatności kapitałowej	33

XI. Ekspozycje kapitałowe nieuwzględnione w portfelu handlowym – informacje jakościowe	37
XII. Ekspozycje kapitałowe nieuwzględnione w portfelu handlowym – informacje ilościowe	37
XIII. Informacja o sumach strat brutto z tytułu istotnych zdarzeń ryzyka operacyjnego odnotowanych w okresie od 01.01.2023 r. do 31.12.2023 r. /rzeczywiste/ (w tys. zł)	38
XIV. Informacje wynikające z Rekomendacji „P”	38
1. Zakres odpowiedzialności za zarządzanie ryzykiem płynności	38
2. Działalność w zakresie pozyskiwania finansowania	41
3. Rozmiar i skład nadwyżki płynności Banku	41
4. Luka płynności	42
5. Aspekty ryzyka płynności, na które Bank jest narażony i które monitoruje	43
6. Opis scenariuszy testów warunków skrajnych	43
7. Częstotliwość i rodzaj wewnętrznej sprawozdawczości w zakresie płynności	43
XV. EU KM2 – Najważniejsze wskaźniki MREL	44
XVI. EU TLAC1 – Elementy składowe MREL	46

Niniejszy dokument zawiera informacje o charakterze jakościowym i ilościowym z obszaru ryzyka Banku, funduszy własnych, wymogów kapitałowych, polityki w zakresie wynagrodzeń oraz innych wymaganych informacji według stanu na 31 grudnia 2023 r.

Niniejsza Informacja została sporządzona zgodnie z:

1. Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012 (zwanego dalej „Rozporządzeniem CRR”), zmienione przez Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/876 z dnia 20 maja 2019 r.,
2. Rozporządzeniem Wykonawcze Komisji (UE) 2021/637 z dnia 15 marca 2021 r.,
3. Ustawy Prawo bankowe z dnia 29 sierpnia 1997 r., wraz z późniejszymi zmianami, (zwanej dalej „Ustawa Prawo bankowe”), ze szczególnym uwzględnieniem art. 111a,
4. Rozporządzeniem Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 8 czerwca 2021 r. w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej oraz polityki wynagrodzeń w bankach,
5. Zasad ładu korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych (przyjęte przez KNF na posiedzeniu 22 lipca 2014 roku),
6. Rekomendacja M KNF,
7. Rekomendacja P KNF,
8. Rekomendacja Z KNF,
9. Ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych,
10. Wytyczne Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego.

Informacja została zweryfikowana przez Stanowisko ds. zgodności i kontroli wewnętrznej pod kątem zgodności z zakresem ujawnianych informacji z zakresem informacji określonych w „Polityce informacyjnej Banku Spółdzielczego w Rykach”, stanowiącej załącznik do Uchwały nr 20/31/2021 Zarządu Banku Spółdzielczego w Rykach z dnia 14.12.2021 r., zmienionej Uchwałą Zarządu nr 5/26/2023 z dnia 28.12.2023 r. oraz stanowiącej załącznik do Uchwały nr 12/6/2021 Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Rykach z dnia 16.12.2021 r., zmienionej Uchwałą Rady Nadzorczej nr 13/1/2024 z dnia 22.02.2024 r.

I. Informacje ogólne o Banku.

Bank Spółdzielczy w Rykach został założony w 1908 r. Siedziba Banku mieści się w Rykach przy ul. Warszawskiej 23, 08-500 Ryki. Akta rejestrowe przechowywane są w Sądzie Rejonowym Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku, VI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, zarejestrowany pod numerem KRS 0000142750, o numerze NIP 716-00-17-467, o numerze REGON: 000509146.

W 2023 r. Bank Spółdzielczy w Rykach prowadził działalność poprzez:

1. Centrala w Rykach, ul. Warszawska 23;
2. Oddział w Rykach, ul. Warszawska 23;
3. Oddział w Kłoczewie, ul. Długa 67;
4. Oddział w Stężycy, ul. Podwale 2;
5. Filia w Ułężu, Ułęż 168;
6. Filia w Nowodworze, Nowodwór 71A;
7. Punkt Kasowy w Rykach, ul. Wyczółkowskiego 10A.

Bank Spółdzielczy działa na terenie województwa lubelskiego oraz na terenie powiatów: garwolińskiego, łosickiego, siedleckiego, kozienickiego, zwoleńskiego, lipskiego, wołomińskiego, legionowskiego, warszawskiego zachodniego, pruszkowskiego, piaseczyńskiego, otwockiego, mińskiego oraz miasta stołecznego Warszawa na prawach powiatu. Bank funkcjonuje w ramach Zrzeszenia Banku Polskiej Spółdzielczości.

W dniu 31 grudnia 2015 r. Bank zawarł Umowę Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS. Zgodnie z

paragrafem 1 pkt 5 Umowy dzień ten jest dniem utworzenia Systemu Ochrony, a Bank stał się jego uczestnikiem, w rozumieniu art. 22b ust. 1 Ustawy z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających.

Bank nie jest jednostką zależną i dominującą.

Bank na dzień 31.12.2023 r. nie posiadał podmiotów zależnych.

Zakres działalności Banku zawarty jest w Statucie Banku Spółdzielczego w Rykach udostępnionym na stronie internetowej Banku: www.bsryki.pl.

II. Informacje ujawniane zgodnie z częścią ósmą Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 648/2012, z późniejszymi zmianami (zwanego dalej „Rozporządzeniem CRR”) – art. 447 najważniejsze wskaźniki.

W celu spełnienia wymogów określonych w Rozporządzeniu CRR, Bank jako instytucja mała i niezłożona w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 145 Rozporządzenia CRR oraz instytucja nienotowana w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 148 Rozporządzenia CRR, raz w roku ujawnia najważniejsze wskaźniki, o których mowa w art. 447 Rozporządzenia CRR:

EU KM1 – Najważniejsze wskaźniki

		31.12.2022 r.	31.12.2023 r.
Dostępne fundusze własne (kwoty)			
1	Kapitał podstawowy Tier I	19.151	29.591
2	Kapitał Tier I	19.151	29.591
3	Łączny kapitał	19.151	29.591
Kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem			
4	Łączna kwota ekspozycji na ryzyko	117.950	161.960
Współczynniki kapitałowe (jako odsetek kwoty ekspozycji ważonej ryzykiem)			
5	Współczynnik kapitału podstawowego Tier I (%)	17,17%	18,27%
6	Współczynnik kapitału Tier I (%)	17,17%	18,27%
7	Łączny współczynnik kapitałowy (%)	17,17%	18,27%
Dodatkowe wymogi w zakresie funduszy własnych w celu uwzględnienia ryzyka innego niż ryzyko nadmiernej dźwigni (jako odsetek kwoty ekspozycji ważonej ryzykiem)			
EU-7a	Dodatkowe wymogi w zakresie funduszy własnych w celu uwzględnienia ryzyka innego niż ryzyko nadmiernej dźwigni (%)	-	-
EU-7b	W tym: obejmujące kapitał podstawowy Tier I (punkty procentowe)	-	-
EU-7c	W tym: obejmujące kapitał Tier I (punkty procentowe)	-	-
EU-7d	Łączne wymogi w zakresie funduszy własnych SREP (%)	8%	8%
Wymóg połączonego bufora i łączne wymogi kapitałowe (jako odsetek kwoty ekspozycji ważonej ryzykiem)			
8	Bufor zabezpieczający (%)	2,50%	2,50%
EU-8a	Bufor zabezpieczający wynikający z ryzyka makroostrożnościowego lub ryzyka systemowego zidentyfikowanego na poziomie państwa członkowskiego(%)	-	-

9	Specyficzny dla instytucji bufor antycykliczny (%)	-	-
EU-9a	Bufor ryzyka systemowego (%)	-	-
10	Bufor globalnych instytucji o znaczeniu systemowym (%)	-	-
EU-10a	Bufor innych instytucji o znaczeniu systemowym (%)	-	-
11	Wymóg połączonego bufora (%)	2,50%	2,50%
EU-11a	Łączne wymogi kapitałowe (%)	10,50%	10,50%
12	Kapitał podstawowy Tier I dostępny po spełnieniu łącznych wymogów w zakresie funduszy własnych SREP (%)	14,12%	22,30%
Wskaźnik dźwigni			
13	Miara ekspozycji całkowitej	311.893	368.247
14	Wskaźnik dźwigni (%)	6,14	8,04
Dodatkowe wymogi w zakresie funduszy własnych w celu uwzględnienia ryzyka nadmiernej dźwigni finansowej (jako odsetek miary ekspozycji całkowitej)			
EU-14a	Dodatkowe wymogi w zakresie funduszy własnych w celu uwzględnienia ryzyka nadmiernej dźwigni finansowej (%)	-	-
EU-14b	W tym: obejmujące kapitał podstawowy Tier I (punkty procentowe)	-	-
EU-14c	Łączne wymogi w zakresie wskaźnika dźwigni SREP (%)	3%	3%
Bufor wskaźnika dźwigni i łączny wymóg w zakresie wskaźnika dźwigni (jako odsetek miary ekspozycji całkowitej)			
EU-14d	Wymóg w zakresie bufora wskaźnika dźwigni (%)	-	-
EU-14e	Łączny wymóg w zakresie wskaźnika dźwigni (%)	3%	3%
Wskaźnik pokrycia wpływów netto			
15	Aktywa płynne wysokiej jakości (HQLA) ogółem (wartość ważona – średnia)	165.938	184.246
EU-16a	Wpływy środków pieniężnych – Całkowita wartość ważona	71.456	54.578
EU-16b	Wpływy środków pieniężnych – Całkowita wartość ważona	7.002	7.596
16	Wpływy środków pieniężnych netto ogółem (wartość skorygowana)	64.354	46.902
17	Wskaźnik pokrycia wpływów netto (%)	2,575	3,93
Wskaźnik stabilnego finansowania netto			
18	Dostępne stabilne finansowanie ogółem	273.245	368.726
19	Wymagane stabilne finansowanie ogółem	200.107	220.673
20	Wskaźnik stabilnego finansowania netto (%)	1,3655	1,6709

III. Informacja wynikająca z art. 111a ustawy Prawo bankowe.

Informacja o działalności Banku Spółdzielczego w Rykach w podziale na poszczególne państwa członkowskie i państwa trzecie, w których posiada podmioty zależne, na zasadzie skonsolidowanej w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 48 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012 za dany rok obrotowy.

- 1) Bank Spółdzielczy w Rykach jest spółdzielnią, działa na podstawie Prawa spółdzielczego i Prawa bankowego, Ustawy o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających. Nie prowadzi działalności poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Zgodnie ze Statutem Banku Spółdzielczego w Rykach jego terenem działania jest: teren województwa lubelskiego oraz teren powiatów: garwolińskiego, łosickiego, siedleckiego, kozienickiego, zwoleńskiego, lipskiego, wołomińskiego, legionowskiego, warszawskiego zachodniego, pruszkowskiego, piaseczyńskiego, otwockiego, mińskiego oraz miasta stołecznego Warszawa na prawach powiatu.
- 2) Suma dochodów Banku wg stanu na dzień 31.12.2023 r. wyniosła 31.239.532,21 złotych natomiast suma bilansowa ukształtowała się na poziomie 431.777.970,95 złotych.
- 3) Na koniec 2023 r. Bank zatrudniał 50 osób w pełnym wymiarze czasu pracy oraz 4 osoby w wymiarze 0,5 etatu.
- 4) Zysk przed opodatkowaniem stanowił kwotę 13.210.560,35 złotych.
- 5) Należny podatek dochodowy wyniósł 2.844.074,00 złotych.
- 6) W roku 2023 Bank Spółdzielczy w Rykach:
  - a) nie korzystał ze wsparcia finansowego pochodzącego ze środków publicznych na podstawie ustawy z dnia 12 lutego 2009 r. o udzielaniu przez Skarb Państwa wsparcia instytucjom finansowym.

Informacja o stopie zwrotu z aktywów obliczonej jako iloraz zysku netto i sumy bilansowej.

Na dzień 31 grudnia 2023 r. wskaźnik ROA, czyli zwrot z aktywów netto Banku wyniósł 2,52%.

Informacja o zawarciu umowy, o której mowa w art. 141t ust. 1 Ustawy Prawo Bankowe, stronach umowy, jej przedmiocie oraz kosztach, o ile działa w jednym z holdingów, o których mowa w art. 141f ust. 1 pkt 1, albo o braku takiej umowy.

Informacja nie zawiera danych, o których mowa w art. 111a ust. 1 pkt. 3, tj. w zakresie przedmiotu umowy oraz jej kosztów, ponieważ Bank Spółdzielczy w Rykach nie działa w ramach jednego z holdingów, o których mowa w art. 141f ust. 1 ustawy Prawo Bankowe - Bank nie zawarł takiej umowy.

IV. Opis systemu zarządzania, w tym systemu zarządzania ryzykiem i sytemu kontroli wewnętrznej.

1. System Zarządzania

Wprowadzona struktura organizacyjna Banku ma na celu umożliwienie skutecznego zarządzania i kontrolę ryzyka, zarówno na poziomie komórek odpowiedzialnych za proces zarządzania ryzykiem, jak i na szczeblu organów Banku, a także jego jednostek operacyjnych. Zgodnie z aktualnie obowiązującą strukturą organizacyjną, Bank posiada następującą architekturę:

- 1) Centrala jako jednostka organizacyjna Banku, usytuowana w siedzibie w Rykach, realizująca kluczowe dla całości Banku zadania merytoryczne i organizacyjne oraz nadzorująca ich wykonanie w stosunku do pozostałych jednostek organizacyjnych.
- 2) Oddziały jako jednostki organizacyjne Banku, podlegające Centrali, odpowiedzialne za działalność handlowo – operacyjną prowadzoną na terenie swojego działania.
- 3) Komórki organizacyjne jako wewnętrzne elementy struktury jednostek organizacyjnych tj. Zespoły, Punkt Kasowy, Stanowiska pracy.

Obecna struktura Banku jest prosta i efektywna. Zapewnia właściwy podział pracy i właściwy przepływ informacji wewnętrznej i zewnętrznej.

Zarząd Banku działa w trzyosobowym składzie:

- 1) Prezes Zarządu,

- 2) Zastępca Prezesa Zarządu,
- 3) Członek Zarządu.

Wszyscy Członkowie Zarządu pozostają z Bankiem w stosunku pracy związanym z pełnioną funkcją. Osoby zarządzające Bankiem posiadają duże doświadczenie związane z bankowością spółdzielczą.

Zarząd i pracownicy znają zakresy zadań poszczególnych komórek i jednostek związane z zarządzaniem ryzykiem, znają również zasady zarządzania ryzykiem i stosują je w codziennej pracy.

Instrukcje i procedury zarządzania ryzykiem obejmują pełny zakres działalności Banku.

Zarządzanie ryzykiem w Banku odbywa się we wszystkich jednostkach organizacyjnych Banku, odpowiednio do ich zadań i jest organizowane w sposób umożliwiający zapobieganie konfliktom interesów.

2. System informacji zarządczej

Wprowadzony w Banku System Informacji Zarządczej, opiera się na następujących założeniach:

- 1) informacje będące przedmiotem analizy powinny pozwolić na pełną ocenę działalności Banku przez odpowiednie organy Banku,
- 2) Zarząd określa kluczowe obszary polityki zarządzania ryzykami, ze szczególnym uwzględnieniem polityki zarządzania ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych oraz ryzykiem ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie, które podlegają bezpośredniej kontroli Zarządu,
- 3) uwzględniając założenia zawarte w pkt. 1), informacje powinny pozwolić na dokonanie odrębnej oceny każdej jednostki i komórki organizacyjnej Banku oraz wszystkich istotnych obszarów działania Banku,
- 4) przyjmuje się, że nadzór nad funkcjonowaniem SIZ sprawuje Zarząd, który ponosi również odpowiedzialność za jego prawidłowe funkcjonowanie,
- 5) w przyjętym systemie informacje zarządcze przekazywane są w sposób rzetelny i przejrzysty,
- 6) jakość informacji jest oceniana przez Zarząd Banku w oparciu min. o badania biegłego rewidenta, wyniki kontroli wewnętrznej oraz kontroli zewnętrznych,
- 7) system informacji zarządczej podlega badaniu w ramach audytu wewnętrznego.

W ramach SIZ wyróżnia się następujące rodzaje informacji:

- 1) o charakterze strategicznym dla Banku,
- 2) dotyczące realizacji celów strategicznych i polityk Banku w zakresie zarządzania ryzykiem oraz adekwatnością kapitałową,
- 3) dotyczące monitorowania poziomu poszczególnych rodzajów ryzyka,
- 4) dotyczące oceny adekwatności kapitałowej,
- 5) dotyczące oceny sytuacji ekonomiczno – finansowej Banku (ryzyko biznesowe) uwzględniającej:
  - a) wykonanie planu ekonomiczno-finansowego (w tym przez poszczególne jednostki i komórki organizacyjne),
  - b) realizację strategii działania,
  - c) strukturę aktywów, pasywów i zobowiązań pozabilansowych,
  - d) strukturę przychodów i kosztów,
  - e) wyniki osiągnięte na każdym poziomie rachunku zysków i strat,
  - f) uzyskanie wskaźniki ekonomiczne, określające akceptowalny poziom ryzyka,
- 6) realizacji zadań wynikających w regulacji zewnętrznych, w tym rekomendacji nadzorczych,
- 7) dotyczące realizacji kontroli wewnętrznej Banku.

Informacje sporządzane w ramach SIZ przekazywane są między organami Banku oraz między Zarządem Banku, a poszczególnymi komórkami i jednostkami organizacyjnymi Banku. Informacje SIZ przekazywane są w formie papierowej lub elektronicznej:

- 1) Zebraniu Przedstawicieli,
  - 2) Radzie Nadzorczej (w tym Komitetowi Audytu),
  - 3) Prezesowi Zarządu,
  - 4) Zarządowi Banku,
  - 5) komórkom / jednostkom organizacyjnym Banku,
- zgodnie z wewnętrznymi regulacjami.

3. System zarządzania ryzykiem

Zarządzanie ryzykiem w Banku odbywa się zgodnie ze „Strategią zarządzania ryzykiem w Banku Spółdzielczym w Rykach”, przygotowaną przez Zarząd i zatwierdzoną przez Radę Nadzorczą Banku. Strategia ta jest zgodna z założeniami „Strategii Banku Spółdzielczego w Rykach na lata 2020-2024” i podlega corocznemu przeglądowi zarządczemu i weryfikacji. Przegląd i weryfikacja dokonywane są również w przypadku występowania znaczących zmian wewnątrz lub otoczeniu Banku.

„Strategia zarządzania ryzykiem w Banku Spółdzielczym w Rykach” jest powiązana również z innymi regulacjami o charakterze strategicznym, np. „Polityką kapitałową w Banku Spółdzielczym w Rykach na lata 2020-2024”, „Planem operacyjno-finansowym Banku Spółdzielczego w Rykach na rok 2023”, a także Politykami i Instrukcjami w zakresie zarządzania ryzykiem.

Strategia zarządzania ryzykiem zawiera cele definiujące apetyt na ryzyko Banku, rozumiany jako maksymalny, akceptowalny poziom ryzyka, jaki Bank może ponieść.

Cele definiujące apetyt na ryzyko mają charakter wskaźników ilościowych w tym limitów wewnętrznych, a także założeń dotyczących zasad zarządzania ryzykiem o charakterze jakościowym.

Zarządzanie ryzykiem realizowane jest na podstawie pisemnych i zatwierdzonych przez Zarząd wewnętrznych regulacji, które określają sposób identyfikacji, pomiaru, limitowania i raportowania poszczególnych rodzajów ryzyka.

Za szczególnie ważne w działalności Banku uznawane są następujące rodzaje ryzyka:

- 1) ryzyko kredytowe (w tym ryzyko rezydualne i koncentracji),
- 2) ryzyko płynności,
- 3) ryzyko stopy procentowej w portfelu bankowym,
- 4) ryzyko rynkowe (ryzyko walutowe),
- 5) ryzyko operacyjne,
- 6) ryzyko braku zgodności,
- 7) ryzyko biznesowe,
- 8) ryzyko modeli,
- 9) ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej,
- 10) kapitałowe, zdefiniowane w metodyce BION jako ryzyko niewypłacalności.

W Banku funkcjonuje zorganizowany proces zarządzania ryzykiem, w którym uczestniczą organy Banku, wyznaczone komitety i komórki organizacyjne oraz pracownicy.

W „Strategii zarządzania ryzykiem w Banku Spółdzielczym w Rykach” zostały określone podstawowe zadania organów Banku w zakresie zarządzania ryzykiem:

- 1) Rada Nadzorcza - dokonuje okresowej oceny realizacji przez Zarząd założeń Strategii w odniesieniu do zasad zarządzania ryzykiem oraz alokacji kapitału na pokrycie istotnych rodzajów ryzyka w Banku. W tym celu Zarząd Banku okresowo przedkłada Radzie Nadzorczej syntetyczną informację na temat skali i rodzajów ryzyka, na które narażony jest Bank, prawdopodobieństwa jego występowania, skutków i metod zarządzania poszczególnymi

- rodzajami ryzyka. Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad kontrolą systemu zarządzania ryzykiem oraz ocenia jej adekwatność i skuteczność. Rada Banku zatwierdza w Strategii zarządzania apetyt na ryzyko,
- 2) Komitet Audytu – monitoruje skuteczność systemów kontroli wewnętrznej i systemów zarządzania ryzykiem oraz audytu wewnętrznego, w tym w zakresie sprawozdawczości finansowej,
  - 3) Zarząd Banku - odpowiada za opracowanie i wdrożenie strategii zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, w tym za zorganizowanie, wdrożenie i funkcjonowanie systemu zarządzania ryzykiem oraz, jeśli to konieczne – dokonania weryfikacji w celu usprawnienia tego systemu. Instrukcje i procedury zarządzania ryzykiem obejmują pełny zakres działalności Banku. W tym, w zakresie podziału kompetencji w Zarządzie:
    - Prezes Zarządu - nadzoruje zarządzanie ryzykiem na II linii obrony, w tym zarządzanie ryzykiem istotnym w działalności Banku. Prezes Zarządu nadzoruje bezpośrednio, w ramach zarządzania ryzykiem istotnym działalność komórki II linii obrony, w tym komórkę ds. ryzyka oraz działalność Komitetu Kredytowego. W zakresie swoich zadań związanych z nadzorem nad zarządzaniem ryzykiem istotnym, Prezes Zarządu odpowiada za funkcjonowanie systemu zarządzania ryzykiem w obrębie całego Banku, w tym za funkcjonowanie systemu informacji zarządczej w zakresie ryzyka w całym Banku oraz systemu anonimowego zgłaszania naruszeń prawa i standardów etycznych,
    - Zastępca Prezesa Zarządu – pełni nadzór nad podległymi komórkami organizacyjnymi stanowiącymi obszar generujący ryzyko (zarządzającymi operacyjnie ryzykiem na pierwszej i drugiej linii obrony),
    - Członek Zarządu - pełni nadzór nad podległymi jednostkami i komórkami organizacyjnymi stanowiącymi obszar generujący ryzyko (zarządzającymi operacyjnie ryzykiem na pierwszej linii obrony).
  - 4) Komitet Kredytowy - uczestniczy w procesie opiniowania transakcji kredytowych oraz ich klasyfikacji pod kątem ryzyka ponoszonego przez Bank. Skład i szczegółowe zadania Komitetu określa „Regulamin działania Komitetu Kredytowego w Banku Spółdzielczym w Rykach”,
  - 5) Komórki drugiej linii obrony – pełnią zadania związane z organizacją oraz nadzorem nad zarządzaniem ryzykiem (niezależnie od operacyjnego zarządzania ryzykiem), w tym:
    - Komórka ds. ryzyka – Stanowisko Zarządzania Ryzykami i Analiz – jest niezależne (ale nie odizolowane) od jednostek biznesowych i jednostek wsparcia, w których kontroluje ryzyko, usytuowanych na pierwszym poziomie. Współdziała z jednostkami biznesowymi i jednostkami wsparcia, tak aby przyczyniać się do osiągnięcia celu, jakim jest zapewnienie, iż pracownicy Banku stosownie do ich zakresu obowiązków - są odpowiedzialni za zarządzanie ryzykiem,
    - Stanowisko Analityka kredytowego – uczestniczy w procesach zarządzania ryzykiem kredytowym na drugiej linii obrony, w tym procesach akceptacji ryzyka na drugiej linii obrony,
    - Stanowisko monitoringu, restrukturyzacji i windykacji - uczestniczy w procesach zarządzania ryzykiem kredytowym na drugiej linii obrony.
  - 6) Pozostałe komórki II linii obrony – m.in. Stanowisko ds. zgodności i kontroli wewnętrznej uczestniczą w procesach II linii obrony zgodnie ze swoimi zakresami zadań,
  - 7) Pozostałe komórki i jednostki organizacyjne Banku (pierwsza linia obrony) - mają obowiązek przestrzegania zasad zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, obowiązujących w formie wewnętrznych regulacji i zaleceń, uczestnictwa w postępowaniu wyjaśniającym przyczyny wystąpienia zdarzeń generujących ryzyko oraz raportowania tych zdarzeń – w zależności od zadań w ramach I poziomu,
  - 8) Audyt wewnętrzny (III linia obrony) – realizowany przez SSOZ BPS, ma za zadanie kontrolę i ocenę skuteczności działania systemu zarządzania ryzykiem oraz dokonywanie regularnych

przeглядów prawidłowości przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem, obowiązujących w Banku. Audyt dostarcza obiektywnej oceny adekwatności i skuteczności funkcjonującego systemu zarządzania, w tym ocenia zgodność działań wszystkich jednostek i komórek (m.in. komórki ds. ryzyka, komórki ds. zgodności) oraz zgodności realizowanych procesów z regulacjami wewnętrznymi i przepisami prawa.

Organizacja systemu zarządzania ryzykiem jest oparta o podział zadań realizowany w trzech, wzajemnie niezależnych liniach obrony (poziomach):

- 1) pierwsza linia obrony (zarządzanie ryzykiem na pierwszym poziomie) - którą stanowi bieżące zarządzanie ryzykiem przez wszystkie jednostki i komórki organizacyjne Banku zaliczane przez Bank do pierwszego poziomu (w tym jednostki biznesowe lub jednostki wsparcia np. odpowiedzialne za prowadzenie transakcji), stosujące mechanizmy kontroli ryzyka oraz odpowiednie mechanizmy kontrolne zapewniające właściwe stosowanie mechanizmów kontroli ryzyka i bieżące zapewnianie zgodności działania z obowiązującymi przepisami prawa, a także regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi,
- 2) druga linia obrony (zarządzanie ryzykiem na drugim poziomie) - którą stanowi zarządzanie ryzykiem przez pracowników na specjalnie powoływanych do tego stanowiskach lub w komórkach organizacyjnych, niezależnie od zarządzania ryzykiem na pierwszym poziomie, w tym Stanowisko Zarządzania Ryzykami i Analiz oraz inne komórki organizacyjne odpowiedzialne za zarządzanie ryzykiem na drugim poziomie (linii obrony), odpowiedzialne za niezależną: identyfikację, ocenę, kontrolę, monitorowanie ryzyka oraz raportowanie o ryzyku powstałym w związku z działalnością prowadzoną przez Bank (zarządzanie ryzykiem na drugim poziomie), obejmujące również składanie propozycji koniecznych działań,
- 3) trzecia linia obrony - którą stanowi audyt wewnętrzny, realizowany przez SSOZ BPS.

Proces zarządzania ryzykiem w Banku obejmuje następujące działania:

- 1) identyfikacje ryzyka – polega na rozpoznaniu aktualnych i potencjalnych źródeł zagrożeń związanych z ryzykiem oraz oszacowaniu wielkości potencjalnego wpływu danego rodzaju ryzyka na sytuację finansową Banku. W ramach identyfikacji ryzyka określone są te rodzaje ryzyka, które uznawane są za istotne w działalności Banku, a także sporządza się prognozy i plany uwzględniające przewidywany poziom ryzyka,
- 2) pomiar ryzyka – pomiar ryzyka obejmuje definiowanie miar ryzyka adekwatnych do rodzaju, istotności ryzyka i dostępności danych oraz dokonania kwantyfikacji ryzyka za pomocą ustalonych miar,
- 3) ocena/szacowanie ryzyka - polega na określeniu siły wpływu lub zakresu ryzyka z punktu widzenia realizacji celów zarządzania ryzykiem, w ramach pomiaru ryzyka przeprowadza się testy warunków skrajnych na podstawie założeń zapewniających rzetelną ocenę ryzyka,
- 4) monitorowanie ryzyka – polega na monitorowaniu odchyleń realizacji od prognoz lub założonych punktów odniesienia (np. limitów, wartości progowych, planów, pomiarów z poprzedniego okresu, wydanych rekomendacji i zaleceń). Monitorowanie ryzyka odbywa się z częstotliwością adekwatną do istotności danego rodzaju ryzyka oraz jego zmienności,
- 5) raportowanie ryzyka – polegające na cyklicznym informowaniu organów Banku o wynikach pomiaru ryzyka, podjętych działaniach i rekomendacjach działań. Zakres, częstotliwość oraz forma raportowania są dostosowane do szczebla zarządczego odbiorców,
- 6) stosowanie mechanizmów kontrolujących i ograniczających ryzyko - zidentyfikowany, zmierzony lub oszacowany poziom ryzyka - polega w szczególności na przyjmowaniu regulacji wewnętrznych, określaniu poziomu tolerancji na ryzyko, ustalaniu wysokości limitów i wartości progowych, wydawaniu zaleceń, podejmowaniu decyzji o wykorzystywaniu narzędzi wspierających zarządzanie ryzykiem.

3.1. Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe związane jest z możliwością wystąpienia strat finansowych spowodowanych niewywiązywaniem się przez kontrahenta Banku z zobowiązań wynikających z warunków umowy. Z uwagi na możliwość poniesienia przez Bank relatywnie dużych strat, ryzyko kredytowe istotnie wpływa na działalność Banku.

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym jest utrzymywanie stabilnego i zrównoważonego pod względem jakości i ilości portfela kredytowego, równocześnie cechującego się dochodowością oraz bezpieczeństwem rozumianym jako minimalizacja ryzyka wystąpienia kredytów zagrożonych. W celu osiągnięcia długofalowych zamierzeń w zakresie ryzyka kredytowego, w Banku badaniu poddaje się m. in. czynniki ryzyka zmian makroekonomicznych oraz ryzyka rezydualnego.

Bank dąży do zwiększenia bezpieczeństwa działalności kredytowej, poprzez zapewnienie właściwej jakości oceny ryzyka kredytowego i efektywności podejmowania decyzji kredytowych, jak również skutecznego procesu monitorowania zaangażowania kredytowego wobec pojedynczego klienta oraz całego portfela kredytowego Banku. Bank korzysta z zewnętrznych baz danych wspierających ocenę zdolności i wiarygodności kredytowej klientów.

3.1.1. Zarządzanie ryzykiem kredytowym

Oprócz Rady Nadzorczej i Zarządu Banku, podmiotami odpowiedzialnymi za opracowanie, wdrażanie i przestrzeganie regulacji wewnętrznych dotyczących zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku są:

- 1) Prezes Zarządu nadzorujący ryzyka istotne Banku,
- 2) komórka monitorująca ryzyko - Stanowisko zarządzania ryzykami i analiz – odpowiedzialna za opracowanie analiz ryzyka kredytowego, wewnętrznych regulacji Banku, odpowiedzialna za przestrzeganie ustanowionych limitów i identyfikację ryzyka kredytowego,
- 3) Komitet Kredytowy pełniący funkcję opiniodawczą,
- 4) Dyrektorzy Oddziałów odpowiedzialni za identyfikację ryzyka kredytobiorców,
- 5) Główny Księgowy opracowujący i pełniący nadzór nad realizacją zasad wyliczania wymogów kapitałowych,
- 6) Komórka ds. monitoringu – Stanowisko monitoringu, restrukturyzacji i windykacji - odpowiedzialna za monitorowanie ekspozycji kredytowych i zabezpieczeń oraz za przygotowanie propozycji klasyfikacji i tworzenia rezerw celowych,
- 7) Stanowisko Analityka kredytowego – współpracuje ze Stanowiskiem zarządzania ryzykami i analiz w zakresie ustalania limitów i projektowanie polityki kredytowej, współtworzy regulacje w zakresie ryzyka kredytowego, dokonuje niezależnego przeglądu klasyfikacji portfela kredytowego, weryfikuje propozycje tworzenia i rozwiązywania rezerw celowych na ekspozycje kredytowe,
- 8) Stanowisko ds. zgodności i kontroli wewnętrznej przeprowadzające kontrolę poprawności zarządzania ryzykiem kredytowym oraz analizę ryzyka braku zgodności,
- 9) wszyscy pracownicy Banku zobowiązani są do przestrzegania wewnętrznych regulacji Banku oraz do przeprowadzania rzetelnej kontroli bieżącej.

Proces zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku przebiega w następujących etapach:

- 1) identyfikacja czynników ryzyka kredytowego,
- 2) ocena oraz ustalenie dopuszczalnych norm ryzyka (limity),
- 4) monitorowanie, pomiar i raportowanie ryzyka,
- 5) wdrażanie technik redukcji ryzyka,
- 6) zarządzanie ryzykiem rezydualnym (w tym analiza ryzyka ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie) – zgodnie z zapisami Rekomendacji S,
- 7) zarządzanie ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych (w tym analiza ryzyka

detalicznych ekspozycji kredytowych), zgodnie z Rekomendacją T,

- 8) testy warunków skrajnych,
- 9) weryfikacja przyjętych procedur,
- 10) kontrola zarządzania ryzykiem kredytowym.

Bank zarządza ryzykiem kredytowym zarówno w odniesieniu do pojedynczej transakcji, jak i do całego portfela kredytowego.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym w odniesieniu do pojedynczego kredytu polega na:

- 1) badaniu wiarygodności i zdolności kredytowej przed udzieleniem kredytu, w oparciu o zweryfikowane pod względem wiarygodności dokumenty, dostarczane przez klientów,
- 2) badaniu wpływu działalności klienta na ESG,
- 3) badaniu wrażliwości sytuacji klienta na wystąpienie sytuacji skrajnych takich jak zmiany rynkowych stóp procentowych, zmiany klimatu, zmiany środowiskowe, przemiany społeczne itp.,
- 4) wykorzystaniu w ocenie zdolności kredytowej i zabezpieczeń dostępnych baz danych, modeli, narzędzi informatycznych,
- 5) prawidłowym zabezpieczaniu zwrotności ekspozycji kredytowych, zgodnie z regulacjami wewnętrznymi Banku, gwarantującym zwrotność kredytów,
- 6) bieżącym monitoringu zabezpieczeń kredytowych, ze szczególnym uwzględnieniem zabezpieczeń hipotecznych w całym okresie kredytowania,
- 7) dokonywaniu okresowych przeglądów ekspozycji kredytowych oraz tworzeniu rezerw celowych,
- 8) przeprowadzanie inspekcji u klientów, których zaangażowanie w Banku przekracza 10% Kapitału Tier I zarówno na etapie udzielania jak i monitorowania kredytów,
- 9) prawidłowym prowadzeniu windykacji i nadzoru nad trudnymi kredytami,
- 10) kontroli działalności kredytowej,
- 11) rozdzieleniu funkcji budowy modeli oceny zdolności kredytowej od działalności sprzedażowej.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym w odniesieniu do łącznego zaangażowania kredytowego przeprowadzane jest za pomocą:

- 1) dywersyfikacji ryzyka (limity koncentracji),
- 2) analizy skuteczności przyjmowanych zabezpieczeń ekspozycji kredytowych,
- 3) monitorowaniu rynku podstawowych zabezpieczeń, przyjmowanych przez Bank, tj. rynku nieruchomości,
- 4) analizy struktury podmiotowej i produktowej portfela kredytowego,
- 5) monitorowania ekspozycji zagrożonych, ich struktury, czynników ryzyka,
- 6) przedsięwzięć organizacyjno-kadrowych polegających w szczególności na:
  - a) organizacji bezpiecznych systemów podejmowania decyzji kredytowych,
  - b) rozdzieleniu funkcji operacyjnych od oceny ryzyka, poprzez wdrożenie zasady, że ocenę ryzyka przeprowadza Zarząd lub jego pełnomocnicy z wykorzystaniem dokumentacji opracowanej przez pracownika kredytowego, zweryfikowanej przez Analityka kredytowego lub osoby wskazanej przez Zarząd, w oparciu o zatwierdzone przez Zarząd regulacje,
  - c) podziale nadzoru nad ryzykami wśród Członków Zarządu (nadzór nad ryzykiem kredytowym, zgodnie ze Statutem Banku Spółdzielczego w Rykach sprawuje Prezes Zarządu),
  - d) przydzieleniu nadzoru nad wdrażaniem Polityki kredytowej, w tym polityki zarządzania ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych (DEK) oraz ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie (EKZH) Członkowi Zarządu ds. Handlowych,
  - e) prawidłowym przepływie informacji,
  - f) odpowiednim doborze i szkoleniu kadr,
  - g) nadzorze nad działalnością kredytową,

h) organizacji odpowiedniego systemu kontroli i audytu.

Działania zabezpieczające podejmowane są w dwóch podstawowych obszarach:

- 1) ryzyko pojedynczej transakcji,
- 2) ryzyko portfela.

Działania zabezpieczające w obszarze ryzyka pojedynczej transakcji to:

- 1) wdrożenie metod oceny zdolności kredytowej dostosowanych do charakterystyki ryzyka poszczególnych grup kredytobiorców,
- 2) wdrożenie metod ograniczających nadmierne zadłużanie się gospodarstw domowych, kredytowanych przez Bank,
- 3) zatwierdzenie zasad monitorowania sytuacji ekonomiczno-finansowej oraz zabezpieczeń, ze szczególnym uwzględnieniem zapisów Rekomendacji „T” oraz Rekomendacji „S”,
- 4) przeprowadzanie klasyfikacji ekspozycji kredytowych i tworzenie rezerw zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów,
- 5) udzielanie pełnomocnictw do podejmowania decyzji kredytowych na podstawie systemu kompetencji decyzyjnych obowiązujących w Banku,
- 6) rozdzielenie funkcji związanych z bezpośrednią obsługą klienta (gromadzenie dokumentów, przygotowanie danych do analiz, sporządzanie propozycji klasyfikacji na podstawie monitoringu sytuacji klienta) od oceny ryzyka przez decydentów,
- 7) analiza wskaźnika LtV przy kredytach finansujących nieruchomości oraz zabezpieczonych hipotecznie.

Działania zabezpieczające w obszarze ryzyka portfela to:

- 1) dywersyfikacja kredytów,
- 2) pozyskiwanie do współpracy klientów o dobrej sytuacji ekonomicznej, sprawdzonej reputacji, dobrze współpracujących z Bankiem,
- 3) tworzenie, weryfikacja i analiza wykonania limitów koncentracji zaangażowań i dużych zaangażowań,
- 4) opracowanie systemu informacji zarządczej w zakresie działalności kredytowej,
- 5) analiza rynku, w tym rynku nieruchomości,
- 6) wykorzystanie baz danych, dotyczących zadłużenia gospodarstw domowych (np. BIK),
- 7) ocena jakości portfela kredytowego.

W Banku prowadzony jest systematyczny monitoring sytuacji ekonomicznej kredytobiorców i zabezpieczeń. Za prawidłowość prowadzenia monitoringu oraz klasyfikację ekspozycji odpowiedzialne jest Stanowisko monitoringu, restrukturyzacji i windykacji.

Przyjęte zabezpieczenia ekspozycji kredytowych podlegają cyklicznemu monitoringowi. Zadaniem monitoringu przyjętych zabezpieczeń jest wczesna identyfikacja sygnałów ostrzegawczych, co umożliwi podjęcie działań ograniczających ryzyko kredytowe oraz uzyskanie planowanych przychodów z danej ekspozycji kredytowej.

W celu zwiększenia skuteczności procesu zarządzania ryzykiem kredytowym w odniesieniu do pojedynczej transakcji, jak i wiarygodności oceny klientów, Bank współpracuje z Biurem Informacji Kredytowej (BIK S.A.) oraz z Biurem Informacji Gospodarczej. Do aktualizacji ocen wartości nieruchomości przyjmowanych na zabezpieczenie Bank korzysta z bazy systemu AMRON.

3.1.2. Zarządzanie ryzykiem koncentracji zaangażowań

Bank zarządza ryzykiem koncentracji zaangażowań (tj. ryzykiem związanym ze zbyt dużym zaangażowaniem Banku) zarówno na poziomie jednostkowym, jak i całego portfela aktywów. W odniesieniu do portfela kredytowego Bank stosuje i monitoruje limity zaangażowania, w szczególności w odniesieniu do grupy klientów, produktów, sektorów gospodarczych, zabezpieczeń. Wykorzystanie limitu na poziomie ustalonym przez Bank, powoduje podejmowanie działań zmierzających do ograniczenia poziomu koncentracji zaangażowań.

Celem zarządzania limitami koncentracji jest:

- 1) ograniczenie skłonności do nadmiernej ekspozycji ryzyka wobec jednego klienta bądź grupy klientów powiązanych ze sobą kapitałowo lub organizacyjnie,
- 2) zapewnienie odpowiedniej dywersyfikacji podmiotowej ryzyka i alokacji środków finansowych,
- 3) wskazanie poziomów minimalnych pułapów bezpieczeństwa,
- 4) umożliwienie właściwej dywersyfikacji i segmentacji portfela kredytowego,
- 5) umożliwienie oceny poziomu ryzyka i prawidłowego zarządzania aktywami.

Wybór instrumentów zarządzania ryzykiem koncentracji zaangażowań, mających na celu dywersyfikację tego ryzyka, uzależniony jest od zidentyfikowanego poziomu ryzyka kredytowego, przy zachowaniu zasady proporcjonalności względem profilu ryzyka Banku.

Zasady klasyfikacji ryzyka koncentracji zaangażowań pod względem istotności, Bank ustala w oparciu o „Instrukcję oceny adekwatności kapitałowej w Banku Spółdzielczym w Rykach”. Celem procesu oceny adekwatności kapitału wewnętrznego jest zapewnienie utrzymania kapitału w wysokości dostosowanej do profilu ryzyka Banku.

3.1.3. Zarządzanie ryzykiem ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie

Zarządzanie ryzykiem ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie obejmuje następujące elementy:

- 1) analizę skuteczności zabezpieczeń, ze szczególnym uwzględnieniem hipoteki na nieruchomości w ramach zarządzania ryzykiem rezydualnym,
- 2) ustalenie i monitorowanie wewnętrznych limitów zaangażowania w ekspozycje kredytowe zabezpieczone hipotecznie,
- 3) monitoring ekspozycji kredytowych i zabezpieczeń oraz rynkowych cen nieruchomości zgodnie z „Instrukcją Zasady klasyfikacji i przeglądu ekspozycji kredytowych i tworzenia rezerw”,
- 4) pogłębiona analiza struktury długoterminowych aktywów i pasywów Banku, zgodnie z „Polityką zarządzania ryzykiem płynności i finansowania w Banku Spółdzielczym w Rykach”. Bank ocenia źródła finansowania długoterminowych ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie. Ocena zawiera następujące elementy:
  - a) strukturę terminową ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie, w tym ich analizę jakości,
  - b) wskazanie źródeł refinansowania długoterminowych ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie,
  - c) symulację dotyczącą wpływu na sytuację Banku w zakresie płynności i rentowności możliwych zmian warunków rynkowych,
  - d) skutki negatywnych zmian w zakresie płynności rynków finansowych, w tym ryzyko odnowienia niedopasowanych terminowo źródeł finansowania oraz wpływ na koszt pozyskiwanych funduszy.
- 5) Analiza wpływu wzrostu rynkowych stóp procentowych na spłacalność kredytów poprzez analizę przyczyn każdego przypadku braku spłat kredytów z tytułu wzrostu oprocentowania (analiza wpływu wzrostu stóp procentowych na jakość portfela kredytowego jest sporządzana raz w roku w ramach analizy ekspozycji zagrożonych),
- 6) Ocena wpływu spadku cen nieruchomości na poziom ryzyka Banku,
- 7) Wyznaczenie i monitorowanie wskaźnika LtV.

Bank monitoruje zmiany zachodzące na rynku nieruchomości oraz weryfikuje wartość rynkową nieruchomości stanowiących zabezpieczenie ekspozycji kredytowych. Weryfikacja i monitoring prowadzone są na podstawie dokumentów przekładanych przez kredytobiorcę oraz informacji i danych gromadzonych bezpośrednio przez pracowników Banku.

3.1.4 Zarządzanie ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych

W celu ograniczania ryzyka kredytowego detalicznych ekspozycji kredytowych Bank dokonuje jego pomiaru i oceny, analizując:

- 1) jakość detalicznych ekspozycji kredytowych,
- 2) poziom i adekwatność odpisów (rezerw),
- 3) wykorzystanie i przestrzeganie przyjętych limitów oraz przestrzeganie maksymalnych wartości wskaźników detalicznych ekspozycji kredytowych obsługiwanych z opóźnieniem,
- 4) przebieg procesu akceptacji, skale odstępstw,
- 5) wyniki monitorowania i dochodzenia roszczeń z tytułu detalicznych ekspozycji kredytowych,
- 6) kwoty nie odzyskane (straty),
- 7) wartość odzysku z zabezpieczeń detalicznych ekspozycji kredytowych.

Bank posiada procedury w zakresie zabezpieczania detalicznych ekspozycji kredytowych. Przyjmując zabezpieczenie, Bank dokonuje weryfikacji podstawowych kryteriów decydujących o jego skuteczności, w tym płynności zabezpieczenia, wartości oraz dostępu i możliwości kontroli w całym okresie kredytowania, wpływu na poziom tworzonych rezerw oraz możliwość zmniejszenia wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego.

W procesie zarządzania ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych, Bank realizuje zasady określone w Rekomendacji T KNF.

3.1.5 Zarządzanie ryzykiem ESG

Zarządzanie ryzykiem ESG ujmowane jest w ramach ryzyka kredytowego zgodnie z Wytycznymi EBA w sprawie udzielania i monitorowania kredytów. W relacjach z klientami Bank dokonuje oceny czynników ESG w ramach oceny klienta przy udzielaniu/odnowieniu/zmianie kredytu. Celem badania ryzyka ESG jest ustalenie poziomu uzależnienia klienta od czynników ESG i weryfikacja jego działań w celu dywersyfikacji ryzyka.

Znaczącą rolę w obszarze działania Banku stanowi kredytowanie działalności gospodarczej i rolniczej, która kwalifikowana jest przez Bank jako zrównoważona środowiskowo.

Ocena ryzyka ESG działalności klientów jest przeprowadzana poprzez przypisanie każdemu z czynników ESG wagi istotności i ustalenie łącznej oceny ryzyka wynikającego z czynników ESG i skali ponoszonego przez klienta ryzyka.

Bank wdrożył limit ostrożnościowy ograniczający ryzyko ESG, tj. udział kredytów ESG o ryzyku wysokim w obliżu kredytowym na poziomie max. 2%. Dotychczas nie odnotowano przypadku, aby klient uzyskał ocenę wysokiego ryzyka czynników ESG.

3.1.6. Zarządzanie ryzykiem rezydualnym

Ryzyko rezydualne jest związane ze stosowaniem przez Bank technik redukcji ryzyka kredytowego (form zabezpieczeń), które mogą być mniej efektywne niż oczekiwano w momencie ich przyjmowania. W Banku ryzyko rezydualne stanowi element ryzyka kredytowego. Polityka w zakresie zabezpieczeń wiarytelności Banku jest elementem Polityki kredytowej Banku. Szczególnym przypadkiem ryzyka rezydualnego jest ryzyko ekspozycji zabezpieczonych hipotecznie.

Czynniki ryzyka rezydualnego można podzielić na zewnętrzne i wewnętrzne:

- 1) Czynniki zewnętrzne wynikają ze zmian otoczenia Banku i dotyczą w szczególności:
  - a) zmiany przepisów prawnych,
  - b) pogorszenia się sytuacji gospodarczej w kraju,
  - c) pogorszenia się sytuacji majątkowej klientów,
  - d) utraty wartości zabezpieczeń,
  - e) nieprzestrzegania umów dotyczących ustanawiania zabezpieczeń przez klientów,
  - f) oszustwa.

- 2) Czynniki wewnętrzne ryzyka rezydualnego dotyczą w głównej mierze niedostosowania lub nieprzestrzegania wewnętrznych regulacji Banku dotyczących ustanawiania i monitorowania zabezpieczeń kredytowych, a w szczególności:
  - a) braku zgodności regulacji wewnętrznych Banku z przepisami prawa zewnętrznego,
  - b) błędów formalno-prawnych przy zawieraniu umów ustanawiania zabezpieczeń,
  - c) braku wystarczającego monitoringu zabezpieczeń,
  - d) ograniczeń kadrowych.

W celu ograniczania występowania ryzyka rezydualnego w Banku prowadzony jest systematyczny monitoring skuteczności przyjmowanych zabezpieczeń kredytowych. Monitoring skuteczności zabezpieczeń jest prowadzony w cyklach rocznych w celu weryfikacji przyjętych przez Bank limitów na ekspozycje zabezpieczone tym samym rodzajem zabezpieczenia w oparciu o następujące informacje:

- 1) analiza informacji na temat prowadzonych egzekucji komorniczych z przyjętych zabezpieczeń,
- 2) ocena jakości zabezpieczeń, w tym zabezpieczeń pomniejszających podstawę tworzenia rezerw celowych,
- 3) ocena skuteczności przyjętych zabezpieczeń w oparciu o informacje rynkowe.

W przypadku wzrostu ryzyka i mniejszej niż zakładano skuteczności stosowanych technik ograniczania ryzyka kredytowego Zarząd może podjąć następujące działania:

- 1) opracowanie wytycznych dla pracowników kredytowych w zakresie zwiększenia wymagań oraz w sprawie dołożenia należytej staranności w zakresie przyjmowanych zabezpieczeń,
- 2) zaostrzenie wymagań odnośnie przyjmowanych zabezpieczeń, takich jak zwiększenie wartości przyjmowanych zabezpieczeń w stosunku do udzielanych kredytów, zwiększenie wskaźników korygujących wartość zabezpieczeń,
- 3) ograniczenie akcji kredytowej w całym Banku lub w poszczególnych jednostkach organizacyjnych,
- 4) zmiana limitów koncentracji przyjmowanych zabezpieczeń,
- 5) zwiększenie wymagań odnośnie monitoringu zabezpieczeń,
- 6) zmiana kompetencji decyzyjnych, obowiązujących w Banku,
- 7) zwiększenie częstotliwości raportowania ryzyka rezydualnego,
- 8) szkolenia dla pracowników kredytowych,
- 9) zwiększenie częstotliwości kontroli w obszarach objętych ryzykiem rezydualnym.

3.2. Zarządzanie ryzykiem płynności

Ryzyko płynności jest definiowane, jako zagrożenie utraty zdolności do terminowego wywiązywania się z bieżących i przyszłych zobowiązań, a w konsekwencji poniesienia dodatkowych kosztów, związanych z koniecznością zaciągnięcia zobowiązań lub sprzedażą aktywów na niekorzystnych warunkach w związku z ryzykiem płynności rynku.

Zarządzanie płynności ma na celu wywiązywanie się z bieżących i przyszłych zobowiązań z uwzględnieniem charakteru prowadzonej działalności oraz potrzeb mogących się pojawić w wyniku zmian otoczenia rynkowego, poprzez kształtowanie się struktury bilansu oraz zobowiązań pozabilansowych w sposób zapewniający niezbędną wysokość środków finansowych.

Celem strategicznym Banku w zarządzaniu płynnością jest pełne zabezpieczenie jego płynności, minimalizacja ryzyka utraty płynności przez Bank w przyszłości oraz optymalne zarządzanie nadwyżkami środków finansowych.

Cel ten jest realizowany poprzez zarządzanie ryzykiem płynności obejmujące podstawowe kierunki działań (cele pośrednie):

- 1) zapewnienie odpowiedniej struktury aktywów, ze szczególnym uwzględnieniem aktywów długoterminowych,
- 2) podejmowanie działań (w tym działań marketingowych) w celu utrzymania odpowiedniej do

skali działalności stabilnej bazy depozytowej,

3) utrzymanie limitów.

Realizacja strategii zarządzania płynnością następuje poprzez równoczesne zarządzanie aktywami i pasywami oraz pozycjami pozabilansowymi Banku. Zarządzanie ryzykiem płynności obejmuje wszystkie etapy procesu, który regulują wewnętrzne procedury Banku. Zarządzanie ryzykiem płynności objęte jest również systemem mechanizmów kontrolnych.

W ramach systemu zarządzania ryzykiem płynności Bank prowadzi monitoring i pomiar płynności finansowej zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami, tj. w szczególności poprzez:

- 1) codzienną analizę wpływów i wypływów środków z rachunku bieżącego Banku w BPS S.A., umożliwiającą efektywne wykorzystanie dostępnych środków (z uwzględnieniem obowiązku utrzymania rezerwy obowiązkowej na wymaganym poziomie),
- 2) codzienne monitorowanie poziomu aktywów płynnych oraz stopnia wykorzystania obowiązujących w tym zakresie limitów,
- 3) codzienne monitorowanie wskaźnika pokrycia płynności krótkoterminowej (LCR), wskaźnika stabilnego finansowania (NSFR) na poziomie wymaganym, zgodnie z limitem określonym w Rozporządzeniu CRR,
- 4) analizę luki płynności z uwzględnieniem wskaźników płynności w wybranych terminach zapadalności / wymagalności,
- 5) wyznaczanie i monitorowanie wykorzystania limitów,
- 6) wyznaczanie osadu we wkładach deponowanych przez Klientów Banku,
- 7) kontrolę przestrzegania limitów stanów gotówki w kasach Banku w ramach potrzeb, dokonując zasileń bądź odprowadzeń nadmiaru gotówki,
- 8) analizę stopnia zrywalności depozytów terminowych,
- 9) analizę stabilności bazy depozytowej.

Bank ogranicza ryzyko płynności poprzez stosowanie systemu limitów oraz odpowiednie kształtowanie struktury posiadanych aktywów i pasywów.

Bank dokonuje identyfikacji wszelkich zagrożeń związanych z ryzykiem utraty płynności. W zależności od stwierdzonego charakteru zagrożenia utraty płynności Bank postępuje według określonych procedur awaryjnych.

Za skuteczność systemu zarządzania ryzykiem płynności odpowiada Zarząd Banku, a nadzór nad ryzykiem płynności sprawuje Zastępca Prezesa Zarządu.

Zadania związane z utrzymywaniem płynności Banku wykonywane są przez Zespół finansowo-księgowy, a zadania związane z pomiarem, monitorowaniem i kontrolowaniem ryzyka płynności w Banku wykonuje Stanowisko Zarządzania Ryzykami i Analiz.

Raportowanie w zakresie ryzyka płynności odbywa się w cyklach miesięcznych do Zarządu Banku i kwartalnych do Rady Nadzorczej.

3.3. Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej w księdze bankowej

Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej ma na celu, utrzymanie zmienności wyniku finansowego oraz bilansowej wartości zaktualizowanej kapitału, wynikającej ze zmian stóp procentowych, w granicach niezagrażających bezpieczeństwu Banku i akceptowanych przez Radę Nadzorczą w ramach zatwierdzonej strategii.

W działalności Banku wyodrębniono rodzaje ryzyka stopy procentowej:

- 1) ryzyko niedopasowania terminów przeszacowania – ryzyko niedopasowania terminów zmian oprocentowania aktywów odsetkowych i pasywów odsetkowych, z uwzględnieniem pozycji pozabilansowych,
- 2) ryzyko bazowe - ryzyko wynikające z niedoskonałego powiązania (korelacji) stawek bazowych (rynkowych i podstawowych NBP) w oparciu, o które wyznaczone jest oprocentowanie

produktów / instrumentów generujących przychody / koszty odsetkowe, w przypadku, gdy ich przeszacowanie następuje w tych samych okresach,

- 3) ryzyko opcji klienta – ryzyko wynikające z wpisanych w produkty oferowane przez Bank praw klienta do wcześniejszej spłaty należności (kredytu) lub wycofania zobowiązań (depozytu).

Celem zarządzania ryzykiem stopy procentowej jest utrzymanie relacji przychodów i kosztów odsetkowych oraz bilansowej wartości zaktualizowanej kapitału wynikającej ze zmian stóp procentowych, w granicach nie zagrażających bezpieczeństwu Banku i akceptowanych przez Radę Nadzorczą.

Cel ten jest realizowany poprzez zarządzanie ryzykiem stopy procentowej obejmujące podstawowe kierunki działań (cele pośrednie):

- 1) zapewnienie odpowiedniej struktury aktywów i pasywów oprocentowanych w celu ograniczania ryzyka bazowego oraz ryzyka przeszacowania,
- 2) podejmowanie odpowiedniej polityki cenowej (w tym działań marketingowych) w celu utrzymania odpowiedniej do skali działalności stabilnej bazy depozytowej oraz dochodowego portfela kredytowego w celu wypracowania odpowiednich marż,
- 3) codzienna realizacja polityki stóp procentowych w procesie sprzedaży produktów bankowych.

Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej oraz marżą odsetkową opiera się na:

- 1) analizie obecnego oraz prognozowanego kształtowania się stóp procentowych na rynku międzybankowym,
- 2) analizach narażenia Banku na ryzyko stóp procentowych oraz analizach oprocentowania produktów Banku,
- 3) prognozach kształtowania się przyszłego wyniku odsetkowego,
- 4) dostępności produktów aktywnych i pasywnych,
- 5) przestrzeganiu ustalonych limitów,
- 6) realizowaniu celów przyjętych w strategii Banku.

Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej oraz marżą odsetkową odbywa się poprzez:

- 1) kształtowanie oprocentowania aktywów i pasywów,
- 2) zwiększenie liczby umów z klauzulą możliwej zmiany oprocentowania,
- 3) zmniejszeniu lub zwiększeniu zaangażowania w aktywach mniej wrażliwych na zmiany stóp procentowych,
- 4) zmianę strategii kredytowej.

Kształtowanie poziomu oprocentowania produktów oferowanych przez Bank uwzględnia:

- 1) analizę oprocentowania produktów u konkurencji i na rynku międzybankowym,
- 2) wpływ zmiany oprocentowania na inne ryzyka Banku,
- 3) strategię działania i rozwoju Banku,
- 4) marże realizowane na poszczególnych produktach.

Istotnym elementem ograniczania ryzyka stopy procentowej jest zwiększanie udziału przychodów pozaodsetkowych w przychodach ogółem między innymi poprzez sprzedaż produktów generujących opłaty i prowizje, w tym produktów elektronicznych.

Podstawowe wskaźniki charakteryzujące poziom (profil) ryzyka stopy procentowej są określane w założeniach do planu operacyjno – finansowego.

Bank w oparciu o przeprowadzane testy warunków skrajnych przeprowadza symulację wyniku finansowego w przyszłości.

Bank bada wpływ istotnego wzrostu stóp procentowych na spłacalność kredytów oraz informuje klientów o wzroście ryzyka związanego ze wzrostem rynkowych stóp procentowych.

Wewnętrzne regulacje Banku dotyczące zarządzania ryzykiem stopy procentowej uwzględniają kluczowe zagadnienia zawarte w rekomendacjach nadzorczych. Pomiar ryzyka odbywa się w cyklach miesięcznych przez Stanowisko Zarządzania Ryzykami i Analiz jest przedkładany na posiedzeniach Zarządu Banku (cykl miesięczny) i Rady Nadzorczej (cykl kwartalny).

Bank do pomiaru ryzyka stopy procentowej wykorzystuje:

- 1) metodę luki stopy procentowej (jako podstawowe narzędzie) – analiza miesięczna,
- 2) informacje o poziomie (stopniu) wykorzystania poszczególnych limitów ograniczających ryzyko stopy procentowej – analiza miesięczna,
- 3) zestawienie podstawowych wskaźników ekonomicznych z zakresu ryzyka stopy procentowej – analiza miesięczna.

Limity związane z ryzykiem stopy procentowej monitorowane są przez Stanowisko Zarządzania Ryzykami i Analiz. Każdorazowe przekroczenie limitu skutkuje opracowaniem informacji w tym zakresie i przekazaniem jej Zarządowi Banku i Radzie Nadzorczej Banku.

3.4. Zarządzanie ryzykiem walutowym

Polityka zarządzania ryzykiem walutowym obejmuje następujące zagadnienia:

- 1) struktura obrotów w zakresie operacji obciążonych ryzykiem walutowym,
- 2) pozycja Banku na rynku operacji walutowych,
- 3) dopuszczalny stopień ekspozycji Banku na ryzyko walutowe,
- 4) metody monitorowania ryzyka walutowego.

W Banku obowiązuje rozdzielenie funkcji w zakresie zawierania transakcji walutowych, rozliczania transakcji oraz oceny ryzyka walutowego.

Obowiązujące regulacje nadzorcze nakładają na Bank konieczność utrzymywania wymogu kapitałowego na ryzyko walutowe, w sytuacji posiadania otwartej pozycji walutowej w wysokości przekraczającej 2% funduszy własnych.

Podstawowym celem Banku jest utrzymywanie pozycji walutowej całkowitej w wysokości nie przekraczającej 2% funduszy własnych, która nie wiąże się z koniecznością utrzymywania regulacyjnego wymogu kapitałowego na ryzyko walutowe.

Bank będzie kształtował pozycję walutową w ramach limitu otwartej pozycji walutowej całkowitej nie przekraczającej 2% funduszy własnych oraz limitów wartości zagrożonej, dostosowując operacyjnie zajmowaną pozycję w danej walucie obcej do kształtowania się kursu złotego.

3.5. Zarządzanie ryzykiem operacyjnym (zgodnie z Rekomendacją M)

W Banku Spółdzielczym w Rykach ryzyko operacyjne definiowane jest jako możliwość poniesienia strat powstałych w wyniku niewłaściwych lub wadliwie przebiegających procesów wewnętrznych, działań ludzi, funkcjonowania systemów, strat wynikających z przyczyn zewnętrznych.

System zarządzania ryzykiem operacyjnym jest wdrażany według przepisów Ustawy Prawo bankowe, Rozporządzenia UE nr 575/2013, zaleceń Rekomendacji M Komisji Nadzoru Finansowego, uwzględniając również zapisy Rekomendacji D Komisji Nadzoru Finansowego, co w szczególności przejawia się określeniem kompetencji i zadań w zakresie nadzorowania oraz kontroli systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym, jak również w zakresie realizacji procesu zarządzania.

Zarządzanie ryzykiem operacyjnym w Banku obejmuje: identyfikację, pomiar, monitorowanie, raportowanie oraz redukcję tego ryzyka w sposób ciągły.

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku jest ograniczanie ryzyka występowania strat operacyjnych oraz dążenie do ich minimalizowania.

Cel ten jest realizowany poprzez zarządzanie ryzykiem operacyjnym obejmując podstawowe kierunki działań (cele pośrednie):

- 1) prowadzenie i analiza rejestru incydentów i strat z tytułu ryzyka operacyjnego (w tym zawarte są straty z tytułu ryzyka braku zgodności),
- 2) podejmowanie działań zabezpieczających przed skutkami ryzyka operacyjnego,
- 3) zarządzanie kadrami.

Ryzyko operacyjne obejmuje wszystkie istotne obszary działalności Banku, w tym produkty,

procesy i systemy. Uwzględnia czynniki zewnętrzne tj. otoczenie, w którym działa Bank oraz czynniki wewnętrzne takie jak: struktura organizacyjna Banku, specyfika działalności, użytkowane systemy informatyczne, specyfika klientów, skargi klientów, jakość kadr.

Profil ryzyka określany jest na podstawie danych zebranych w procesie identyfikacji i oceny zdarzeń operacyjnych z wszystkich jednostek / komórek organizacyjnych Banku, po dokonaniu analizy i oceny tych danych przez Stanowisko Zarządzania Ryzykami i Analiz. Wyniki analiz prezentowane są w cyklach kwartalnych Zarządowi Banku i Radzie Nadzorczej.

Zarządowi Banku prezentowana jest również bieżąca informacja o istotnych stratach operacyjnych. W ramach pomiaru ryzyka operacyjnego gromadzone są dane o zdarzeniach operacyjnych z uwzględnieniem ich skutków. Dane dotyczące zdarzeń operacyjnych gromadzone są w podziale na kategorie zdarzeń operacyjnych w wersji elektronicznej.

Ryzyko operacyjne monitorowane jest we wszystkich obszarach działania Banku, z zastosowaniem mechanizmów zapewniających szybkie wykrycie i weryfikacje słabości występujących w systemie zarządzania ryzykiem operacyjnym.

Do oceny ryzyka operacyjnego Bank wykorzystuje Kluczowe Wskaźniki Ryzyka Operacyjnego (KRI) oraz dane o identyfikowanych zdarzeniach i zagrożeniach z zakresu ryzyka operacyjnego, a także stratach spowodowanych przez to ryzyko.

Stosowane przez Bank mechanizmy zarządzania ryzykiem operacyjnym mają zapewnić bezpieczną, niezakłóconą i ciągłą działalność Banku poprzez osiągnięcie takiego poziomu organizacyjnego i technicznego, który w znaczny sposób ograniczy lub wyeliminuje powstawanie zdarzeń operacyjnych.

3.6. Zarządzanie ryzykiem braku zgodności

W Banku zapewnienie zgodności rozumiane jest jako dbałość Zarządu i Rady Nadzorczej Banku oraz pracowników o zachowanie standardów etycznych, rynkowych i przestrzegania przepisów prawa, rekomendacji KNF i przepisów wewnętrznych Banku.

Bank posiada sformalizowane zasady zarządzania ryzykiem braku zgodności zawarte w „Instrukcji zarządzania ryzykiem braku zgodności w Banku Spółdzielczym w Rykach” oraz w „Polityce zgodności w Banku Spółdzielczym w Rykach”.

W Banku identyfikuje się następujące istotne obszary zarządzania ryzykiem braku zgodności, wpływające na tzw. uniwersum compliance:

- 1) ochrona konsumenta i przeciwdziałanie nieuczciwej konkurencji, w tym:
  - a) stosowanie wzorców umów pozbawionych niedozwolonych klauzul umownych (tzw. klauzul abuzywnych),
  - b) wprowadzanie nowych produktów i modeli biznesowych, bez ryzyka obchodzenia powszechnie obowiązujących przepisów (Rek. M 14.6),
  - c) uczciwa reklama produktów.
- 2) przeciwdziałanie praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu oraz przestrzeganie sankcji międzynarodowych, w tym w zakresie wynikającym z Rek. M KNF pkt. 14.6,
- 3) zapobieganie konfliktom interesów, w tym konfliktowi personalnemu i działalności konkurencyjnej pracowników Banku,
- 4) prawidłowe rozpatrywanie skarg i reklamacji,
- 5) realizacja obowiązków informacyjnych względem klientów banków zgodnie z przepisami, wynikającymi z:
  - a) Ustawy o kredycie konsumenckim,
  - b) Ustawy o kredycie hipotecznym,
  - c) Ustawy o usługach płatniczych,
  - d) Polityki bancassurance – Rek. U KNF,
  - e) obowiązku rzetelnego informowania o ryzyku produktów – w tym Rek. S KNF.

- 6) prawidłowa realizacja Polityki wynagrodzeń,
- 7) prawidłowa realizacja Polityki informacyjnej, w tym dotycząca ujawnień.

Celem bezpośrednim zarządzania ryzykiem braku zgodności w Banku jest ograniczenie strat finansowych i niefinansowych, spowodowanych brakiem zgodności przepisów wewnętrznych Banku z regulacjami zewnętrznymi lub nieprzestrzeganiem wewnętrznych regulacji bankowych.

Celem pośrednim jest ograniczanie występowania ryzyka prawnego oraz ryzyka operacyjnego, stanowiących podstawę występowania ryzyka braku zgodności.

Realizacja tych celów wymaga wprowadzenia w Banku procedur, umożliwiających monitorowanie, pomiar, raportowanie oraz kontrolowanie ryzyka, na które może być narażony w wyniku nieprzestrzegania wewnętrznych lub zewnętrznych regulacji.

Wszystkie zdarzenia ryzyka braku zgodności w Banku oraz pomiar ich skutków powinny być ujęte w Rejestrze zdarzeń ryzyka operacyjnego, którego zasady są określone w „Instrukcji zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku Spółdzielczym w Rykach”.

Raportowanie w zakresie ryzyka braku zgodności odbywa się dla Zarządu i Rady Nadzorczej zgodnie z SIZ.

3.7. Zarządzanie ryzykiem biznesowym (wyniku finansowego)

Ryzyko biznesowe w Banku Spółdzielczym w Rykach jest rozumiane, jako ryzyko wpływu zmian warunków makroekonomicznych na poziom pozostałych ryzyk oraz na adekwatność kapitałową. Ryzykiem biznesowym Bank zarządza opracowując Plan ekonomiczno – finansowy, w którym uwzględnia wpływ warunków makroekonomicznych na poziom ryzyk oraz adekwatność kapitałową w okresie planowanym, przeprowadzając m.in. biznesowe testy warunków skrajnych. Zasady zarządzania ryzykiem biznesowym zawiera „Procedura tworzenia i monitorowania strategii oraz rocznych planów operacyjnych w Banku Spółdzielczym w Rykach”.

Raportowanie informacji dotyczących ryzyka biznesowego (wykonanie planu) raportowane jest na potrzeby Zarządu raz na kwartał, a w zakresie sytuacji ekonomiczno – finansowej raz na miesiąc. Rada Nadzorcza kwartalnie otrzymuje raport o realizacji planów podmiotu w zakresie ryzyka biznesowego.

3.8. Zarządzanie ryzykiem modeli

Ryzyko modeli w Banku Spółdzielczym w Rykach rozumiane jest jako potencjalna strata, jaką może ponieść Bank, w wyniku decyzji, które mogły zasadniczo opierać się na danych uzyskanych przy zastosowaniu modeli wewnętrznych, z powodu błędów w opracowaniu, wdrażaniu lub stosowaniu takich modeli. Zasady zarządzania ryzykiem modeli zawiera „Instrukcja zarządzania ryzykiem modeli w Banku Spółdzielczym w Rykach”.

Bank stara się ograniczać ryzyko modeli poprzez skuteczne zarządzanie nim, a w szczególności przez:

- 1) dokładne identyfikowanie ryzyka modeli oraz jego analizę we wszystkich aspektach,
- 2) coroczną - okresową ocenę ryzyka modeli, w tym:
  - a) analizę kompletności, prawidłowości danych wejściowych,
  - b) analizę założeń i metodologii wykorzystywanych w budowie modeli,
- 3) bieżące monitorowanie ryzyka danych we wszystkich obszarach, w których Bank wykorzystuje modele,
- 4) raportowanie w zakresie ryzyka modeli odbywa się dla Zarządu i Rady Nadzorczej Banku kwartalnie.

3.9. Wskaźnik dźwigni finansowej

Wskaźnik dźwigni finansowej obliczany jest w oparciu o przyjętą przez Bank Procedurę „Instrukcja

oceny adekwatności kapitałowej w Banku Spółdzielczym w Rykach”.

Dźwignia finansowa oznacza względną – w stosunku do funduszy własnych – wielkość posiadanej przez Bank całkowitej kwoty ekspozycji z tytułu aktywów, zobowiązań pozabilansowych oraz zobowiązań warunkowych dotyczących płatności lub dostawy lub dostarczenia zabezpieczenia, z uwzględnieniem zobowiązań z tytułu otrzymanych środków finansowych, zaciągniętych zobowiązań, umów dotyczących instrumentów pochodnych lub umów z udzielonym przyrzeczeniem odkupu, lecz z wyjątkiem zobowiązań, które można wyegzekwować wyłącznie w przypadku likwidacji Banku. Całkowita kwota ekspozycji wyliczona jest zgodnie z art. 429 Rozporządzenia i obejmuje w szczególności następujące elementy:

- a) transakcje finansowania papierów wartościowych,
- b) instrumenty pochodne,
- c) niewykorzystane zobowiązania kredytowe, które można w każdym momencie bezwarunkowo anulować bez uprzedzenia,
- d) pozycje pozabilansowe związane z finansowaniem handlu o średnim/niskim ryzyku,
- e) pozycje pozabilansowe o średnim ryzyku związane z finansowaniem handlu i pozycje pozabilansowe związane z oficjalnie wspieranym finansowaniem eksportu,
- f) inne pozycje pozabilansowe,
- g) pozostałe aktywa.

Na dzień 31 grudnia 2023 r. wskaźnik dźwigni finansowej wynosi:

Definicja wprowadzona w pełni – 8,04%.

3.10 System kontroli wewnętrznej

W Banku funkcjonuje system kontroli wewnętrznej, który jest dostosowany do struktury organizacyjnej, wielkości i profilu ryzyka, w szczególności uwzględniając:

- 1) stopień skomplikowania procesów funkcjonujących w Banku i w podmiotach zależnych,
- 2) zasoby, którymi dysponuje Bank,
- 3) ryzyko zaistnienia nieprawidłowości w zakresie poszczególnych procesów, w tym w szczególności w zakresie procesów istotnych,
- 4) ocenę dotychczasowej adekwatności i skuteczności pierwszej, drugiej i trzeciej linii obrony.

Funkcjonujący w Banku system kontroli wewnętrznej jest zorganizowany na trzech, niezależnych poziomach (liniach obrony).

Podział komórek i jednostek organizacyjnych Banku na poszczególne poziomy (linie obrony) przedstawiony jest w „Regulaminie organizacyjnym Banku Spółdzielczego w Rykach”.

Działanie pierwszego poziomu (linii obrony) w ramach systemu kontroli wewnętrznej obejmuje:

- 1) stosowanie przez pracowników jednostek i komórek pierwszego poziomu (pierwszej linii obrony) odpowiednich mechanizmów kontrolnych,
- 2) dokonywanie przez pracowników jednostek i komórek pierwszego poziomu (pierwszej linii obrony) w ramach obowiązków służbowych wynikających z regulacji wewnętrznych Banku lub ich zakresów obowiązków – niezależnego monitorowania poziomego (monitorowania w ramach pierwszego poziomu) przestrzegania mechanizmów kontrolnych poprzez ich weryfikację bieżącą lub testowanie.

Działanie drugiego poziomu (drugiej linii obrony) w ramach systemu kontroli wewnętrznej obejmuje:

- 1) stosowanie przez pracowników komórek drugiego poziomu (drugiej linii obrony) odpowiednich mechanizmów kontrolnych,
- 2) dokonywanie przez pracowników komórek drugiego poziomu (drugiej linii obrony) w związku z wykonywaniem przez nich obowiązków służbowych wynikających z regulacji wewnętrznych Banku lub ich zakresów obowiązków niezależnego monitorowania przestrzegania mechanizmów kontrolnych poprzez:
  - monitorowanie pionowe (weryfikacja bieżąca lub testowanie pierwszego poziomu przez poziom drugi),
  - lub monitorowanie poziome (weryfikacja bieżąca lub testowanie poziome w komórkach drugiego poziomu).

Na trzeci poziom (linię obrony) składa się działalność audytu wewnętrznego realizowanego przez SSOZ BPS.

Stanowisko ds. Zgodności i Kontroli Wewnętrznej, podlegające bezpośrednio Prezesowi Zarządu Banku, odpowiedzialne jest za zapewnienie zgodności działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi, a także normami etycznego działania oraz koordynowanie spraw w zakresie funkcjonowania kontroli wewnętrznej.

Zasady organizacji pracy i wykonywanych zadań Stanowiska d.s. Zgodności i Kontroli Wewnętrznej zostały uregulowane w przyjętym w Banku „Regulaminie systemu kontroli wewnętrznej w Banku Spółdzielczym w Rykach”, w „Polityce zgodności w Banku Spółdzielczym w Rykach” oraz w „Instrukcji zarządzania ryzykiem braku zgodności w Banku Spółdzielczym w Rykach”.

Funkcje audytu wewnętrznego pełni Spółdzielnia Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS, jako jednostka zarządzająca Systemem.

V. Informacja o spełnieniu przez członków Rady Nadzorczej i Zarządu Banku Spółdzielczego w Rykach wymogów określonych w art. 22 aa ustawy – Prawo bankowe.

Członkowie Zarządu i Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Rykach posiadają wiedzę, umiejętności i doświadczenie zawodowe odpowiednie do pełnionych funkcji i powierzonych im obowiązków oraz dają rękojmię należytego wykonania tych obowiązków. Zarówno kandydaci, jak i członkowie wymienionych organów podlegają ocenie odpowiedniości, zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie w Banku politykami.

Ocenę odpowiedniości przeprowadza oceniający, którym dla członków Zarządu jest Rada Nadzorcza, a dla członków Rady Nadzorczej – Zebranie Przedstawicieli.

W procesie oceny odpowiedniości indywidualnej kandydata do / członka Rady Nadzorczej bada się spełnienie wymogów odpowiedniości według kryteriów mających zastosowanie do ocenianej osoby. Kryteria mające zastosowanie do osoby ocenianej oraz elementy podlegające ocenie w ramach danego kryterium:

- 1) poziom wiedzy, umiejętności i doświadczenia zawodowego – oceniane elementy: wykształcenie, życiorys zawodowy, kompetencje,
- 2) rękojmia należytego wykonywania funkcji – oceniane elementy: niekaralność, rękojmia, sytuacja finansowa i konflikt interesów, niezależność osądu,
- 3) poświęcanie czasu na wykonywanie obowiązków w Banku – elementy: gotowość poświęcania wystarczającej ilości czasu,
- 4) niezależność – elementy: spełnianie wymogów niezależności wynikających z ustawy o biegłych rewidentach,
- 5) powiązania z Bankiem Spółdzielczym – elementy: spełnianie wymogów specyficznych dla banków spółdzielczych wynikających z Prawa spółdzielczego i UFBS.

W procesie oceny odpowiedniości kolegialnej bada się wymogi odpowiedniości całego składu Rady Nadzorczej oraz Zarządu w celu sprawdzenia czy indywidualne kwalifikacje, umiejętności i doświadczenie poszczególnych członków organu dopełniają się w taki sposób, że zapewniony jest odpowiedni poziom kolegialnego zarządzania Bankiem (w przypadku Zarządu) lub poziomu nadzoru nad zarządzaniem Bankiem (w przypadku Rady Nadzorczej), w tym odpowiedni udział osób spełniających kryteria wynikające z przepisów szczegółowych (Komitet Audytu). Określając oczekiwany poziom kompetencji, uwzględnia się wymóg, aby organ jako całość posiadał odpowiedni poziom kompetencji we wszystkich obszarach, co nie oznacza, że na każdym stanowisku wymagane są kompetencje na jednolicie wysokim poziomie we wszystkich obszarach. Członkowie Zarządu i Rady Nadzorczej Banku są obowiązani pełnić swoje funkcje w sposób uczciwy i rzetelny oraz kierować się niezależnością osądu, aby zapewnić skuteczną ocenę oraz weryfikację podejmowania i wykonania decyzji związanych z bieżącym zarządzaniem Bankiem.

Bank zabezpiecza odpowiednio zasoby ludzkie i finansowe na wprowadzenie w obowiązki oraz stosowane szkolenia, w sposób indywidualny i zbiorowy, zapewniające odpowiedniość członków Rady Nadzorczej i Zarządu Banku.

W wyniku przeprowadzonej rocznej weryfikacji Zarząd Banku, jak i poszczególni jego członkowie uzyskali ocenę pozytywną. Rada Nadzorcza na posiedzeniu dokonała w dniu 14.05.2024 roku oceny odpowiedności Członków Zarządu. Ocena ta miała charakter indywidualny w stosunku do każdego Członka Zarządu z osobna, jak i oceny kolegialnej w stosunku do Zarządu, jako całości. Zarząd Banku otrzymał absolutorium za rok 2023 na Zebraniu Przedstawicieli w dniu 20.06.2024 r. Oceny Członków Rady Nadzorczej dokonano na Zebraniu Przedstawicieli w dniu 20.06.2024 r. Komisja Uchwał i Wniosków oraz ds. odpowiedności dokonała oceny indywidualnej kwalifikacji i reputacji poszczególnych członków Rady Nadzorczej oraz oceny kolegialnej Rady Nadzorczej działającej jako organ. W wyniku przeprowadzonej oceny Komisja oceniła, iż wszyscy członkowie Rady posiadają odpowiednie kwalifikacje i reputacje do pełnienia funkcji w Radzie Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Rykach. Komisja nie stwierdziła faktów lub okoliczności będących pochodną działań członków Rady Nadzorczej, które negatywnie wpłynęłyby na reputację Banku Spółdzielczego w Rykach.

VI. Ujawnienie informacji na temat polityki wynagrodzeń - zgodnie z art. 450 ust. 1 Rozporządzenia CRR.

„Regulamin wynagradzania pracowników Banku Spółdzielczego w Rykach” określa zasady wynagradzania za pracę oraz przyznawania innych świadczeń pieniężnych związanych z pracą pracowników zatrudnionych w Banku Spółdzielczym w Rykach.

Wynagrodzenie za pracę powinno być ustalone tak, aby odpowiadało w szczególności rodzajowi wykonywanej pracy i kwalifikacjom wymaganym przy jej wykonywaniu, a także uwzględniało ilość i jakość świadczonej pracy.

Wynagrodzenie przysługuje za pracę wykonaną. Za czas niewykonywania pracy pracownikowi przysługuje wynagrodzenie tylko wówczas, jeżeli wynika to z przepisów prawa pracy.

Pracownik nie może zrzec się prawa do wynagrodzenia, ani przenieść tego prawa na inną osobę.

Przepisy regulaminu wynagradzania obowiązują wszystkich pracowników Banku, z zastrzeżeniem pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na ryzyko istotne, jako przepisy szczególne stosuje się zapisy „Polityki wynagradzania pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku Spółdzielczego w Rykach”.

Zasady wynagradzania nieetatowego Członka Zarządu regulują odrębne przepisy – Uchwała Rady Nadzorczej.

Wynagrodzenie za pracę wypłacane jest w miejscu i terminie, określonych w regulaminie pracy.

Za czas niezdolności pracownika do pracy z powodu choroby pracownik otrzymuje zasiłek chorobowy. Podstawę wymiaru zasiłku chorobowego stanowią:

- wynagrodzenie zasadnicze,
- premia uznaniowa.

Pracownikowi przysługuje wynagrodzenie zasadnicze za pracę określone w umowie o pracę.

Wysokość wynagrodzenia pracownika zatrudnionego w pełnym miesięcznym wymiarze czasu pracy nie może być niższa od wysokości minimalnego wynagrodzenia ustalonego w trybie przepisów ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę.

Do obliczenia wysokości wynagrodzenia pracownika przyjmuje się przysługujące pracownikowi składniki wynagrodzenia i inne świadczenia wynikające ze stosunku pracy, zaliczone według zasad statystyki zatrudnienia i wynagrodzeń określonych przez Główny Urząd Statystyczny do wynagrodzeń osobowych, z zastrzeżeniem, że przy obliczaniu wysokości wynagrodzenia pracownika nie uwzględnia się:

- nagrody jubileuszowej,
- odprawy pieniężnej przysługującej pracownikowi w związku z przejściem na emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności do pracy,
- wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych.

Pracownicy zatrudnieni w niepełnym wymiarze pracy, o ile w umowie o pracę nie postanowiono inaczej, otrzymują świadczenia określone w regulaminie w wysokości proporcjonalnej do wymiaru czasu pracy ustalonego w umowie o pracę.

Pracownikom z tytułu świadczenia pracy przysługuje:

- 1) wynagrodzenie zasadnicze,
- 2) dodatek za pracę w godzinach nadliczbowych,
- 3) dodatek kasjerski,
- 4) inne składniki wynagrodzenia wynikające ze stosunku pracy, określone odrębnymi przepisami.

Pracownicy mogą otrzymać:

- 1) premię uznaniową,
- 2) nagrodę za osiągnięcia zawodowe.

Pracownicy mają również prawo do:

- 1) nagrody jubileuszowej,
- 2) odprawy rentowej lub emerytalnej,
- 3) innych świadczeń obligacyjnie przysługujących z mocy przepisów prawa.

Zarząd może zastosować inne formy motywowania pracownika w celu silniejszego związania go z Bankiem.

Celem opracowania i wdrożenia „Polityki wynagradzania pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku Spółdzielczego w Rykach”, zwanej dalej „Polityką” jest:

- 1) określenie zasad ustalania stałych i zmiennych składników wynagradzania pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku Spółdzielczego w Rykach,
- 2) wspieranie prawidłowego i skutecznego zarządzania ryzykiem i nie zachęcanie do podejmowania nadmiernego ryzyka wykraczającego poza zaakceptowaną przez Radę Nadzorczą skłonność do ryzyka,
- 3) wspieranie realizacji strategii działalności oraz ograniczanie konfliktu interesów.

Zapisy w/w Polityki obejmują:

- 1) stałe składniki wynagradzania, rozumiane jako wynagrodzenie zasadnicze oraz nagrody jubileuszowe,
- 2) zmienne składniki wynagradzania, rozumiane jako premia uznaniowa, nagroda roczna,
- 3) zasady przyznawania i wypłacania zmiennych składników wynagradzania,
- 4) wynagrodzenia przyznawane w Banku mają charakter wyłącznie pieniężny.

Do stanowisk istotnych o których mowa w §24 Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów oraz w Rozporządzeniu 604/2014 Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) w Banku zalicza się:

- 1) Członków Rady Nadzorczej,
- 2) Członków Zarządu,
- 3) z uwagi na fakt, że Bank nie udziela kredytów przekraczających 5 mln EUR oraz Bank nie posiada jednostek istotnych w rozumieniu Rozporządzenia 575/2013 PE, do stanowisk istotnych nie zalicza się innych stanowisk.

Bank przeprowadza co najmniej raz w roku weryfikację stanowisk, występujących w Banku oraz określa krąg pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na jego profil ryzyka.

Wysokość wynagrodzenia członków Rady Nadzorczej ustala Zgromadzenie Przedstawicieli.

Rada Nadzorcza otrzymuje wynagrodzenie ryczałtowe za udział w posiedzeniu.

Wysokość wynagrodzenia stałego i zmiennego dla Członków Zarządu ustala Rada Nadzorcza.

Łączna kwota wypłaconych zmiennych składników wynagradzania osobom zajmującym stanowiska istotne w Banku za dany rok nie może spowodować obniżenia wyniku finansowego do poziomu, który nie zapewni realnego przyrostu funduszy własnych Banku oraz budowy bezpiecznej bazy kapitałowej.

Wysokość zmiennych składników wynagradzania nie może być wyższa niż 100% wynagrodzenia zasadniczego osób zajmujących stanowiska istotne, a wynagrodzenie zasadnicze powinno mieć taką wysokość, aby Bank mógł prowadzić elastyczną politykę wynagrodzeń w zakresie zmiennych składników.

Oceny efektów pracy Członków Zarządu dokonuje Rada Nadzorcza w terminie oceny wykonania planu ekonomiczno - finansowego w oparciu o kryterium ilościowe oraz jakościowe.

Ocena efektów pracy obejmuje następujące wskaźniki Banku osiągnęte w ostatnich trzech latach oraz w ocenianym kwartale (kryterium ilościowe) w odniesieniu do założeń planu ekonomiczno-finansowego:

- 1) zysk netto,
- 2) zwrot z kapitału własnego (ROE),
- 3) jakość portfela kredytowego,
- 4) współczynnik kapitałowy,
- 5) wskaźnik płynności LCR,
- 6) wynik z tytułu rezerw celowych.

Ocenię podlega stopień wykonania wyżej wymienionych wskaźników w odniesieniu do zatwierdzonego przez Radę Nadzorczą planu operacyjno - finansowego Banku w poszczególnych latach i w danym kwartale podlegającym ocenie. Zmienne składniki są przyznawane w przypadku, gdy w każdym z ostatnich trzech lat oraz w ocenianym kwartale plan w zakresie wskaźników wymienionych w ust. 2 był zrealizowany co najmniej w 80%.

Kryteria jakościowe oceny członków Zarządu przy przyznawaniu zmiennych składników wynagradzania to:

- 1) pozytywna ocena rękojmi należytego wykonania obowiązków, zgodnie z art. 22aa ustawy Prawo bankowe – ocena roczna (ocena odpowiedniości zachowuje ważność przez okres roku od daty jej przeprowadzenia),
- 2) ogólna dobra ocena przez Radę Nadzorczą realizacji zadań zawartych w planie operacyjno - finansowym w okresach objętych oceną – ocena kwartalna.

W przypadku zagrożenia nie spełnienia wymogów ostrożnościowych lub zagrożenia upadłością zmiennych składników wynagradzania nie przyznaje się.

Bank ma możliwość wstrzymania, ograniczenia, odmowy wypłaty lub realizacji zmiennych składników wynagrodzenia w szczególności w sytuacji, w której dana osoba:

- uczestniczyła w działaniach, których wynikiem były znaczne straty Banku lub była odpowiedzialna za takie działania,
- nie spełniła odpowiednich standardów dotyczących rękojmi bezpiecznego i ostrożnego zarządzania Bankiem.

Rada Nadzorcza zbiera się na posiedzeniach w miarę potrzeb, nie rzadziej niż raz na dwa miesiące. W ramach działań nadzorczych Rada Nadzorcza dokonuje monitorowania wynagrodzenia zmiennego, biorąc pod uwagę zarządzanie ryzykiem, zachowanie prawidłowości i zgodności działania Banku z przepisami prawa i regulacjami wewnętrznymi, kierując się zasadą ostrożnego i stabilnego zarządzania ryzykiem, kapitałem i płynnością, szczególną dbałością o długoterminowe dobro Banku oraz o interes jego udziałowców. Rada Nadzorcza dokonuje również oceny kompetencji i reputacji kandydatów na Członków Zarządu, poszczególnych Członków Zarządu i Zarządu, jako organu kolegialnego, zgodnie z „Polityką zapewnienia odpowiedniości w

składzie Zarządu w Banku Spółdzielczym w Rykach”. Rada Nadzorcza dokonuje raz w roku przeglądu zasad wynagradzania.

Polityka oraz jej realizacja podlega ocenie przez Radę Nadzorczą. Ocena jest przekazywana na Zebraniu Przedstawicieli w ramach sprawozdania Rady Nadzorczej. Rada Nadzorcza w ramach oceny w szczególności ocenia wpływ ustalonych zasad wynagradzania na sposób zarządzania Bankiem.

Stosowanie przez Bank Polityki podlega okresowej ocenie dokonywanej przez komórkę audytu wewnętrznego Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.

Informacje o obowiązującej w Banku polityce wynagrodzeń oraz informacje o wynagrodzeniach członków Zarządu oraz innych pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka w Banku podlegają upublicznieniu zgodnie z przyjętą przez Bank „Polityką informacyjną Banku Spółdzielczego w Rykach”.

L.p.	Wyszczególnienie	(w tys. zł.)
1	Liczba osób otrzymujących wynagrodzenie	3
2	Wartość wynagrodzenia stałego	570,00
3	Wartość wynagrodzenia zmiennego	247,13
4	Wartość wynagrodzenia zmiennego, z podziałem na świadczenia pieniężne, akcje i instrumenty związane z akcjami oraz inne rodzaje, oddzielnie dla części wynagrodzenia płatnej z góry i części z odroczoną wypłatą	0,00 (wynagrodzenie płatne w gotówce)
5	Wartość wynagrodzenia z odroczoną wypłatą przyznanego za poprzednie okresy wykonywania pracy, z podziałem na kwotę przysługującą w danym roku obrachunkowym i kwotę przysługującą w następnych latach	0,00
6	Wartość wynagrodzenia z odroczoną wypłatą przysługującego w danym roku obrachunkowym, wypłaconego w tym roku obrachunkowym i zmniejszonego na skutek korekt wyników	0,00
7	Wartość gwarantowanych wypłat wynagrodzenia zmiennego w danym roku obrachunkowym wraz z liczbą beneficjentów takich wypłat	0,00
8	Wartość odpraw przyznanych w poprzednich okresach i wypłaconych w danym roku obrachunkowym	0,00
9	Wartość odpraw przyznanych w danym roku obrachunkowym, z podziałem na kwoty wypłacone z góry i wypłaty odroczone, liczbę beneficjentów tych płatności oraz wysokość najwyższej płatności z tego tytułu przyznanej na rzecz jednej osoby	0,00

W Banku Spółdzielczym w Rykach nie działa komitet do spraw wynagrodzeń. Obowiązek wynikający z art. 9 cb ust. 1 pkt. 1 ustawy Prawo bankowe w zakresie powołania przedmiotowego komitetu nie dotyczy Banku Spółdzielczego w Rykach, gdyż nie jest on bankiem istotnym w rozumieniu art. 4 pkt 35 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe.

VII. Informacje dotyczące zasad ładu wewnętrznego w bankach (zgodnie z Rekomendacją Z).

Zgodnie z obowiązkiem wynikającym z treści Rekomendacji Z KNF Bank Spółdzielczy w Rykach określił zasady identyfikacji, zarządzania oraz zapobiegania ryzyku wynikającego z rzeczywistych oraz potencjalnych konfliktów interesów, a także zasady wyłączenia z procesu decyzyjnego członka organu zarządzającego/ nadzorującego lub pracownika Banku, w przypadku zaistnienia konfliktu interesów lub możliwości jego zaistnienia w „Polityce w zakresie zarządzania konfliktem interesów w Banku Spółdzielczym w Rykach”.

Celem jest identyfikacja i ocena rzeczywistych oraz potencjalnych konfliktów między interesami Banku, a prywatnymi interesami pracowników lub członków organów Banku oraz osób trzecich powiązanych z pracownikami lub członkami organów, minimalizacja lub zapobieganie ich występowaniu, a także zapobieganie konfliktowi postrzeganemu.

Bank dokłada wszelkich starań, aby w przypadkach powstania konfliktu interesów nie doszło do naruszenia interesów klienta.

Bank z dochowaniem najwyższej staranności, podejmuje wszelkie możliwe kroki w celu zapobiegania negatywnym skutkom zaistniałego konfliktu interesów.

Konflikt interesów wygasa, jeżeli ustaną okoliczności, które go spowodowały.

Informacja dotycząca wskaźnika maksymalnego stosunku średniego całkowitego wynagrodzenia brutto Członków Zarządu w okresie rocznym do średniego całkowitego wynagrodzenia brutto pozostałych pracowników Banku w okresie rocznym.

Na dzień 31 grudnia 2023 r. wskaźnik maksymalnego stosunku średniego całkowitego wynagrodzenia brutto Członków Zarządu w okresie rocznym do średniego wynagrodzenia brutto pozostałych pracowników banku w okresie rocznym, wyliczony zgodnie z Rekomendacją Z (rek.15.3) wynosił 349,96%.

	31.12.2023 r.	31.12.2022 r.
Średnie całkowite wynagrodzenie brutto członków Zarządu w okresie rocznym – w tys. zł.	251,38	224,40
Średnie wynagrodzenie brutto pozostałych pracowników Banku w okresie rocznym (w przeliczeniu na pełen etat) – w tys. zł.	71,83	64,90
Wskaźnik maksymalnego stosunku średniego całkowitego wynagrodzenia brutto członków Zarządu w okresie rocznym do średniego całkowitego wynagrodzenia brutto pozostałych pracowników banku w okresie rocznym	349,96%	345,76%

VIII. Ujawnianie informacji dotyczących celów i polityk w zakresie zarządzania ryzykiem zgodnie z art. ust. 2 Rozporządzenia CRR.

- Członkowie Rady Nadzorczej Banku nie pełnią stanowisk dyrektorskich poza Bankiem. Przez stanowisko dyrektorskie należy rozumieć funkcję Członka Zarządu lub Rady Nadzorczej pełnione w podmiotach objętych tym samym Instytucjonalnym Systemem Ochrony spełniającym warunki, o których mowa w art. 113 ust 7 Rozporządzenia nr 575/2013 lub w podmiotach, w których Bank posiada znaczny pakiet akcji, o którym mowa w art. 4 ust. 1 pkt 36 Rozporządzenia 575/2013.
- Zarząd Banku działał w 3 osobowym składzie.
- Członków Zarządu powołuje zgodnie z przepisami prawa Rada Nadzorcza biorąc pod uwagę wyniki oceny wstępnej kwalifikacji, doświadczenia i reputacji kandydatów. Oceny następczej kwalifikacji, doświadczenia i reputacji członków Zarządu dokonuje Rada nadzorcza zgodnie z „Polityką zapewnienia odpowiedniości w składzie Zarządu Banku Spółdzielczego w Rykach” oraz „Procedurą dokonywania ocen odpowiedniości osób pełniących kluczowe funkcje w Banku Spółdzielczym w Rykach”.
- Członków Rady Nadzorczej powołuje Zebranie Przedstawicieli zgodnie ze Statutem Banku Spółdzielczego w Rykach, biorąc pod uwagę kwalifikacje i reputacje kandydatów. Oceny następczej kwalifikacji i reputacji członków Rady Nadzorczej dokonuje Zebranie Przedstawicieli, zgodnie z „Polityką zapewnienia odpowiedniości w składzie Rady Nadzorczej Banku

Spółdzielczego w Rykach” oraz „Procedurą dokonywania ocen odpowiedniości osób pełniących kluczowe funkcje w Banku Spółdzielczym w Rykach”.

- Bank z uwagi na skalę działalności, nie stosuje strategii zróżnicowania w zakresie wyboru Członków Zarządu oraz Rady Nadzorczej.
- Bank, z uwagi na skalę działania, nie tworzy w obrębie Rady Nadzorczej komitetu ds. ryzyka, a zarządzanie ryzykiem jest nadzorowane przez Radę Nadzorczą, wspomagane przez powołany na podstawie ustawy z dnia 11 maja 2017 roku o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym, spośród jej członków – Komitet Audytu, który wspiera działania Rady Nadzorczej poprzez prezentację swojego stanowiska, ocen i rekomendacji, co z kolei pozwala na podejmowanie przez Radę Nadzorczą stosownych decyzji w obszarach systemu zarządzania ryzykiem, sprawozdawczości finansowej oraz systemu kontroli wewnętrznej.
- Przepływ informacji dotyczącej ryzyka kierowanej do Zarządu oraz Rady Nadzorczej w Banku jest sformalizowany i zgodny z regulacją wewnętrzną „Instrukcją sporządzania informacji zarządczej w Banku Spółdzielczym w Rykach”, definiującą: częstotliwość, zakres, odbiorców i terminy sporządzania sprawozdań i raportów dotyczących między innymi ryzyka.
- Systemem informacji zarządczej objęte są wszystkie rodzaje ryzyka uznane przez Bank za istotne.
- Zakres częstotliwość raportowania jest dostosowana do skali narażenia na ryzyko, a także zmienności ryzyka, zapewniając możliwość podejmowania decyzji oraz odpowiedniej reakcji w przypadku zmiany ekspozycji na ryzyko.

IX. Ujawnienie informacji na temat funduszy własnych i zobowiązań kwalifikowanych - zgodnie z art. 437 Rozporządzenia CRR.

Fundusze własne stanowią źródło finansowania działalności Banku i są gwarancją rozwoju Banku. Stanowią również zabezpieczenie w przypadku poniesienia straty przez Bank. Wartość funduszy własnych jest wyznacznikiem poziomu stabilności finansowej Banku, co przekłada się na stopień bezpieczeństwa prowadzonej działalności oraz zaufania Klientów Banku.

Według zasad pakietu CRDIV/CRR adekwatność kapitałowa w 2023 r. była analizowana w oparciu o następujące rodzaje wskaźników:

- a) wskaźnik kapitału podstawowego Tier I,
- b) wskaźnik kapitału Tier I,
- c) łączny wskaźnik kapitałowy,
- d) wskaźnik dźwigni finansowej.

Fundusze własne Banku stanowiły sumę:

- a) Kapitału Tier I, w skład, którego wchodzi:
  - kapitał podstawowy Tier I,
  - kapitał dodatkowy Tier I /AT1/,
- b) Kapitału Tier II.

Minimalna wysokość współczynnika kapitału podstawowego Tier I / CET1 / wynosi 4,5 %.

Minimalna wysokość współczynnika kapitału Tier I / T 1 / wynosi 6%.

Współczynnik kapitałowy łączny / TCR / winien wynosić min. 8%.

Są to wielkości stanowiące minimum regulacyjne, wynikające z przepisów Rozporządzenia CRR. W celu zachowania bezpieczeństwa kapitałowego Bank, powinien dążyć do utrzymywania wskaźnika TCR na poziomie nie niższym niż **15,00%**.

Na dzień 31.12.2023 r. współczynnik wypłacalności wynosił – 18,27%.

Nadwyżkę współczynnika wypłacalności Banku, ponad 8% stanowi bufor kapitału na pokrycie potrzeb kapitałowych w przypadku wystąpienia sytuacji awaryjnej. Bufor kapitału, stanowi również

możliwość uzupełnienia wysokości kapitału w przypadku wystąpienia sytuacji awaryjnej opisanej jako „plany awaryjne zwiększenia funduszy własnych Banku”.

Pozycja	Kwota (w tys. zł)
FUNDUSZE WŁASNE	29.590,67
KAPITAŁ TIER I	29.590,67
KAPITAŁ PODSTAWOWY TIER I	29.590,67
Opłacone instrumenty kapitałowe	382,04
Zyski zatrzymane z poprzednich lat	0,00
Zysk lub strata możliwe do przypisania właścicielom jednostki dominującej	10.311,46
(-) Część nieuznanego zysku z bieżącego okresu lub nieuznanego zysku rocznego	-10.311,46
Skumulowane inne całkowite dochody	-2.516,65
Kapitał rezerwowy	31.974,98
Fundusze ogólne ryzyka bankowego	0,00
(-) Inne wartości niematerialne i prawne	-165,83
(-) Inne wartości niematerialne i prawne	-165,83
(-) Korekty wartości z tytułu wymogów w zakresie ostrożnej wyceny	-83,87
Instrumenty w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty	0

X. Ujawnienie informacji na temat wymogów w zakresie funduszy własnych i na temat kwot ekspozycji ważonych ryzykiem - zgodnie z art. 438 Rozporządzenia CRR.

1. Opis metody wyliczania wymogów kapitałowych na poszczególne rodzaje ryzyka

Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego oblicza się, jako sumę aktywów i udzielonych zobowiązań pozabilansowych ważonych ryzykiem, pomnożonych przez 8%. Zgodnie z art. 112 Rozporządzenia UE, Bank stosując metodę standardową zalicza ekspozycje do jednej z kategorii, wymienionych w Rozporządzeniu UE, którym przypisane są odpowiednie wagi ryzyka. Jeżeli instytucja przeprowadzająca obliczenia kwot ekspozycji ważonych ryzykiem, według metody standardowej dysponuje więcej niż jednym środkiem ograniczania ryzyka kredytowego w odniesieniu do pojedynczej ekspozycji, postępuje ona zgodnie z poniższym schematem:

- 1) dokonuje podziału ekspozycji na części objęte poszczególnymi rodzajami środków ograniczania ryzyka kredytowego,
- 2) oblicza kwotę ekspozycji ważonej ryzykiem osobno, dla każdej z części otrzymanych w wyniku zastosowania przepisów lit. 1).

Dla potrzeb technik ograniczania ryzyka kredytowego, Bank stosuje metodę uproszczoną ujmowania zabezpieczeń, co oznacza, że każde zabezpieczenie jest przypisane do konkretnej ekspozycji kredytowej, czyli Bank nie stosuje kompleksowego ujmowania zabezpieczeń (portfelowego), w tym transakcji pochodnych.

Ekspozycjom, których spłata uzależniona jest od podmiotu innego niż dłużnik, przypisuje się wyższą z wag ryzyka przypisanych dłużnikowi lub temu podmiotowi.

Bank przy ustalaniu wag ryzyka ekspozycji kredytowych nie stosuje ocen wiarygodności kredytowej opracowanych przez zewnętrzne instytucje, ani też ocen wiarygodności kredytowej opracowanych przez agencje kredytów eksportowych.

Łączny wymóg kapitałowy z tytułu przekroczenia limitów znacznych pakietów akcji poza sektorem finansowym oblicza się w zakresie portfela bankowego i portfela handlowego, łącznie jako pomnożony przez 12,5 iloczyn wagi ryzyka 1250% z większą z liczb określonych jako:

- 1) suma kwot, o jakie znaczne pakiety akcji w poszczególnych podmiotach sektora niefinansowego (wyliczane zgodnie z „Instrukcją zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku Spółdzielczym w Rykach”) przekraczają 15% funduszy własnych Banku,
- 2) kwota, o jaką suma znacznych pakietów akcji w podmiotach sektora niefinansowego przekracza 60% funduszy własnych Banku,
- 3) z uwagi na brak portfela handlowego – Bank liczy ww. wymóg wyłącznie dla portfela bankowego,
- 4) przez pakiet akcji, o którym mowa w niniejszym paragrafie, rozumie się:
  - posiadane przez Bank akcje i udziały w innym podmiocie niefinansowym,
  - wniesione dopłaty w spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością,
  - wniesione wkłady lub zadeklarowane sumy komandytowe w zależności od tego, która z tych kwot jest większa w spółce komandytowej lub komandytowo-akcyjnej.

W rachunku przekroczenia limitu znacznych pakietów akcji nie uwzględnia się zaangażowań kapitałowych w:

- 1) bankach krajowych i instytucjach kredytowych, a także w bankach zagranicznych podlegających nadzorowi właściwych władz nadzorczych,
- 2) instytucjach finansowych,
- 3) zakładach ubezpieczeń,
- 4) innych podmiotach niż wymienione w pkt 1-3, do wysokości kwoty pomniejszającej fundusze własne Banku z tytułu zaangażowań kapitałowych tych innych podmiotów w podmiotach, o których mowa w pkt 1-3,
- 5) izbach rozliczeniowych, o których mowa w art. 67 ustawy Prawo bankowe,
- 6) międzybankowych przedsiębiorstwach telekomunikacyjnych, w których co najmniej 75% kapitału stanowią zaangażowania kapitałowe banków,
- 7) instytucjach, o których mowa w art. 105 ust. 4 ustawy Prawo bankowe, w których co najmniej 75% kapitału stanowią zaangażowania kapitałowe banków,
- 8) podmiotach, których wyłącznym przedmiotem działalności jest świadczenie usług w zakresie edukacji kadr bankowych, w których co najmniej 75% kapitału stanowią zaangażowania kapitałowe banków,
- 9) przedsiębiorstwach pomocniczych usług bankowych, w których co najmniej 75% kapitału stanowią zaangażowania kapitałowe banków,
- 10) podmiotach, w których Bank utrzymuje zaangażowanie kapitałowe w związku z jego udziałem w procesie naprawczym tych podmiotów,
- 11) przejętych w związku z wykonywaniem umowy o subemisję usługową,
- 12) przejętych w związku z świadczeniem usług pośrednictwa (na rachunek własny w imieniu klienta).

Bank wylicza wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego według metody wskaźnika bazowego. Wskaźnik stanowi średnią za okres trzech lat obrotowych, bieżącego oraz dwóch poprzedzających dany rok z sumy wyników wyliczanych jako sumę następujących pozycji rachunku zysków i strat Banku:

- 1) odsetki należne i podobne przychody,
- 2) odsetki do zapłaty i podobne opłaty,
- 3) przychody z akcji i innych papierów wartościowych o stałej/ zmiennej stopie dochodu,
- 4) należności z tytułu prowizji/opłat,
- 5) koszty z tytułu prowizji/opłat,
- 6) zysk netto lub strata netto z operacji finansowych,
- 7) pozostałe przychody operacyjne.

Każda pozycja rachunku wyników musi być uwzględniona odpowiednio ze znakiem dodatnim lub ujemnym. Wyniku za którekolwiek z trzech lat obrotowych, jeżeli jest ujemny lub równy zero, nie

uwzględnia się w obliczeniach średniej.

Średnią oblicza się na koniec roku obrotowego, do dnia 31 stycznia na podstawie wyników z ostatnich trzech dwunastomiesięcznych okresów. Jeżeli dane finansowe nie zostały zbadane przez biegłego rewidenta, Bank może wykorzystać dane szacunkowe. Po uzyskaniu opinii z badania sprawozdania finansowego przez biegłego rewidenta Bank dokonuje niezwłocznie stosownej aktualizacji wyliczeń wskaźnika.

Wskaźnik oblicza się jako iloraz sumy dodatnich wartości wyników oraz liczby lat, w których wystąpiły dodatnie wartości wyników z uwzględnieniem wyłączeń opisanych w Rozporządzeniu UE.

- 1) w wyniku nie uwzględnia się następujących pozycji z rachunku zysku i strat:
- zrealizowanych zysków/strat ze sprzedaży pozycji z portfela niehandlowego;
  - przychodów z tytułu zdarzeń nadzwyczajnych lub występujących nieregularnie;
  - przychodów z tytułu ubezpieczenia.

Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego stanowi 15% wskaźnika. Wymóg kapitałowy K oblicza się według poniższego wzoru:

$$K = \frac{\sum_{i=-3}^{-1} \max(w_i; 0)}{n} \times 15\%$$

gdzie:

- w_i – roczny wynik w i-tym roku,
 n – liczba lat, w których $w_i > 0$

Przy obliczaniu wymogu na dany rok obrotowy ($i=0$) uwzględnia się rok, na koniec którego dokonuje się obliczeń ($i= -1$) i dwa kolejne lata go poprzedzające ($i= -2, -3$). Całkowity minimalny wymóg kapitałowy oraz w podziale na poszczególne ryzyka wyznacza Główny Księgowy wraz z Zespołem Finansowo-księgowym.

2. Informacje ilościowe w zakresie adekwatności kapitałowej

Ryzyko kredytowe

Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego na dzień sprawozdawczy został wyznaczony metodą standardową. Kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem, tj. 8% kwot ekspozycji ważonych ryzykiem dla każdej kategorii ekspozycji określonej w art. 112, obliczane zgodnie z zapisami części trzeciej, tytuł II rozdział 2 Rozporządzenia CRR zawiera poniższa Tabela.

L.p.	Wyszczególnienie	Kwota (w tys. zł.)
1.	Ekspozycje wobec rządów i banków centralnych	347,59
2.	Ekspozycje wobec jednostek samorządu terytorialnego oraz władz lokalnych	1.533,02
3.	Ekspozycje organów administracji i podmiotów nieprowadzących działalności gospodarczej	0,00
4.	Ekspozycje wobec instytucji	7,10
5.	Ekspozycje wobec przedsiębiorców	6.068,05

L.p.	Wyszczególnienie	Kwota (w tys. zł.)
6.	Ekspozycje detaliczne	1.555,98
7.	Ekspozycje zabezpieczone na nieruchomościach	0,00
8.	Ekspozycje przeterminowane	142,77
9.	Ekspozycje z tytułu jednostek uczestnictwa w instytucjach zbiorowego Inwestowania	651,20
10.	Inne ekspozycje	274,66
	Razem wymóg na ryzyko kredytowe	10.580,37

Największy wymóg kapitałowy Bank Spółdzielczy w Rykach zobowiązany jest utrzymywać na pokrycie ryzyka związanego z ekspozycjami wobec przedsiębiorców, co wynika z przyjętej w Banku metodologii klasyfikacji ekspozycji kredytowych.

Niski wymóg kapitałowy na ekspozycje wobec Instytucji – Banków, mimo wysokiej wartości ekspozycji, wynika z niskich wag ryzyka przypisywanych tym podmiotom. / Bank jest uczestnikiem IPS /.

Ryzyko operacyjne

Bank nie stosował zaawansowanych metod pomiaru, wyliczał wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego metodą podstawowego wskaźnika (BIA). Każda pozycja rachunku wyników musi być uwzględniona odpowiednio ze znakiem dodatnim lub ujemnym. Wyniku za którekolwiek z trzech lat obrotowych, rozumianych dla celów obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka operacyjnego metodą podstawowego wskaźnika jako okresy dwunastomiesięczne, jeżeli jest ujemny lub równy zero, nie uwzględnia się w obliczeniach średniej.

Zgodnie z powyższym na dzień sprawozdawczy wyznaczono wymóg kapitałowy na ryzyko operacyjne w wysokości:

L.p.	Rodzaj wymogu	Wymóg kapitałowy (w tys. zł)
1.	Wskaźnik za okres ostatnich 3 lat (2021-2023)	15.843,04
2.	Współczynnik	15%
3.	Wymóg na ryzyko operacyjne na dzień 31.12.2023 r.	2.376,46

Ekspozycja na ryzyko rynkowe

W zakresie ryzyka rynkowego Bank wyznaczał wymóg wyłącznie na ryzyko walutowe, stosując metodę podstawową. Na dzień 31 grudnia 2023 r. wymóg kapitałowy na ryzyko walutowe wyniósł 0,00 zł.

Wymóg kapitałowy zgodnie z art.92 ust. 3 lit. b CRR Banku nie dotyczy.

Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka rozliczenia oraz ryzyka cen towarów zgodnie z art. 92 ust.3 lit. c Rozporządzenia CRR Banku nie dotyczy.

Kapitał wewnętrzny

W Banku funkcjonuje podział realizowanych zadań, który zapewnia niezależność funkcji pomiaru, monitorowania i kontrolowania ryzyka od działalności operacyjnej, z której wynika podejmowanie ryzyka przez Bank.

W procesie wyznaczania wymogów kapitałowych w Banku uczestniczą następujące organy i komórki organizacyjne:

- 1) Rada Nadzorcza,
- 2) Zarząd,
- 3) Zespół Finansowo-Księgowy,
- 4) Stanowisko Zarządzania Ryzykami i Analiz,
- 5) Stanowisko ds. zgodności i kontroli wewnętrznej.

Podstawowe zadania realizowane przez komórki organizacyjne, zaangażowane w proces wyznaczania wymogów kapitałowych Banku to:

- 1) Rada Nadzorcza: zatwierdza cele strategiczne w zakresie ryzyka kapitałowego i planowania kapitałowego oraz pozostałych rodzajów ryzyka, dokonuje okresowej oceny realizacji przez Zarząd założeń Strategii i Polityk zarządzania ryzykiem w odniesieniu do zasad zarządzania ryzykiem kapitałowym w Banku. W tym celu Zarząd Banku okresowo – nie rzadziej niż raz w roku - przedkłada Radzie Nadzorczej syntetyczną informację na temat zasad wyznaczania wymogów kapitałowych oraz informuje o wysokości współczynnika wypłacalności w cyklach i w zakresie określonych w „Instrukcji sporządzania informacji zarządczej w Banku Spółdzielczym w Rykach”. Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad utrzymaniem wymogu kapitałowego dostosowanego do akceptowanego poziomu ryzyka i dokonuje oceny przeglądu procesu szacowania kapitału wewnętrznego Banku.
- 2) Zarząd Banku odpowiada za opracowanie, wdrożenie i funkcjonowanie zasad wyznaczania wymogów kapitałowych, dba o zgodność tych zasad z regulacjami zewnętrznymi. Zarząd Banku dokonuje przeglądu i oceny poprawności i utrzymania wymogów kapitałowych na odpowiednim poziomie nie rzadziej niż raz w roku.
- 3) Zespół Finansowo-Księgowy ma za zadanie zaliczanie ekspozycji kredytowych do odpowiednich klas i przyporządkowanie im odpowiednich wag ryzyka, obliczanie minimalnych wymogów kapitałowych na poszczególne rodzaje ryzyka oraz sporządzanie informacji zarządczej w zakresie wysokości współczynnika wypłacalności, której cykl i zakres określony jest w „Instrukcji oceny adekwatności kapitałowej w Banku Spółdzielczym w Rykach” (ICAAP).
- 4) Stanowisko Zarządzania Ryzykami i Analiz wyznacza wewnętrzne wymogi kapitałowe na ryzyka oraz sporządza kompleksową informację na temat adekwatności kapitałowej Banku dla Zarządu i dla Rady Nadzorczej, zgodnie z „Instrukcją sporządzania informacji zarządczej w Banku Spółdzielczym w Rykach”. Stanowisko ma obowiązek dokonywania w cyklach rocznych przeglądów procesu szacowania wymogów wewnętrznych i prezentowanie wyników tego przeglądu Zarządowi i Radzie Nadzorczej Banku.
- 5) Stanowisko ds. zgodności i kontroli wewnętrznej ma za zadanie kontrolę i ocenę poprawności wyznaczania wymogów kapitałowych z obowiązującymi w tym zakresie regulacjami wewnętrznymi i zewnętrznymi. Proces szacowania wymogów kapitałowych oraz planowania kapitałowego jest poddawany corocznej ocenie przez Radę Nadzorczą.

Procedura oceny szacowania wymogów wewnętrznych jest poddawana w terminie do końca każdego roku analizie przez Stanowisko Zarządzania Ryzykami i Analiz pod kątem:

- 1) Weryfikacji procedur uznawania poszczególnych rodzajów ryzyka za istotne,
- 2) Przeprowadzanie analiz i monitoringu obszarów ryzyk trudno mierzalnych, nie uznanych przez Bank jako ryzyka istotne,
- 3) Istotności poszczególnych rodzajów ryzyka,
- 4) Konieczności uwzględnienia w rachunku wymogów kapitałowych innych niż ujęte w Instrukcjach ryzyk,
- 5) Występowania portfela handlowego w działalności Banku,
- 6) Znaczących zmian w Strategii, profilu lub skali działalności Banku,
- 7) Stosowanych metod pomiaru ryzyka,
- 8) Oceny założeń i scenariuszy wykorzystywanych do wykonywania kapitałowych testów warunków skrajnych,

- 9) Zmian w strukturze organizacyjnej,
 10) Zmian zewnętrznych przepisów (ryzyko braku zgodności).

Wyniki przeprowadzonego przeglądu są prezentowane Zarządowi w formie pisemnej. Zarząd dokonuje weryfikacji procedur szacowania wymogów kapitałowych. Zarząd w terminie do końca każdego roku prezentuje Radzie Nadzorczej w sposób syntetyczny informację o dokonanym przeglądzie procesu szacowania kapitału wewnętrznego i proponuje ewentualne zmiany.

Na podstawie informacji Zarządu – Rada Nadzorcza dokonuje oceny skuteczności systemu wyznaczania wymogów kapitałowych.

Minimalny wymóg kapitałowy

Na dzień sprawozdawczy Bank Spółdzielczy w Rykach w kalkulacji minimalnego wymogu kapitałowego uwzględnił wymogi kapitałowe z tytułu:

- 1) ryzyka kredytowego,
- 2) ryzyka walutowego,
- 3) ryzyka operacyjnego,
- 4) minimalne wymogi kapitałowe z tytułu koncentracji w tym:
  - przekroczenia limitu koncentracji dużych ekspozycji,
  - przekroczenia limitu znacznych pakietów akcji.

Na dzień sprawozdawczy minimalny wymóg kapitałowy wyniósł **12.956,83 tys. zł**, a wielkość wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyk została przedstawiona w poniższej tabeli.

L.p.	Minimalne wymogi kapitałowe, w tym:	Wymóg kapitałowy (w tys. zł.)
1	Z tytułu ryzyka kredytowego	10.580,37
2	Z tytułu ryzyka walutowego	0,00
3	Z tytułu ryzyka operacyjnego, w tym ryzyko zgodności	2.376,46
4	Minimalne wymogi kapitałowe z tytułu koncentracji, w tym:	0,00
	- wymóg kapitałowy z tytułu przekroczenia limitu koncentracji dużych ekspozycji	0,00
	- wymóg kapitałowy z tytułu przekroczenia limitu znacznych pakietów akcji	0,00
5	Suma minimalnych wymogów kapitałowych	12.956,83
6	Wskaźnik kapitału Tier podstawowy I	18,27%
7	Wskaźnik kapitału Tier I	18,27%
8	Łączny wskaźnik kapitałowy	18,27%
9	Wewnętrzny wskaźnik kapitałowy na ryzyko kredytowe	22,37%

Wewnętrzny wymóg kapitałowy

Wewnętrzny wymóg kapitałowy ustalany jest przez Bank na kapitał, mający na celu pokrycie wszystkich zidentyfikowanych w trakcie procesu wyznaczania wewnętrznego wymogu kapitałowego istotnych rodzajów ryzyka, występujących w jego działalności oraz czynników otoczenia gospodarczego.

Wewnętrzny wymóg kapitałowy (inaczej kapitał wewnętrzny) zawiera wymogi kapitałowe na ryzyka nie w pełni pokryte w ramach wymogu minimalnego, a także wymogi na wszelkie inne ryzyka, które Bank uznał za istotne.

Poniższe zestawienie przedstawia poziom wewnętrznych wymogów kapitałowych na poszczególne rodzaje ryzyka:

L.p.	Wymogi dodatkowe na ryzyka nie ujęte w Filarze I:	Wymóg kapitałowy (w tys. zł.)
1	Z tytułu ryzyka koncentracji (z tytułu przekroczenia limitów koncentracji zabezpieczeń i branży)	0,00
2	Z tytułu ryzyka stopy procentowej w księdze bankowej	0,00
3	Z tytułu ryzyka płynności i finansowania	0,00
4	Z tytułu ryzyka biznesowego, w tym wyniku finansowego	0,00
5	Z tytułu ryzyka kapitałowego, w tym ryzyko niewypłacalności	0,00
6	Z tytułu ryzyka cyklu gospodarczego	0,00
7	Z tytułu ryzyka rezydualnego	0,00
8	Z tytułu ryzyka wystąpienia warunków skrajnych w zakresie adekwatności kapitałowej	0,00
9	Z tytułu ryzyka modeli	295,91
10	Suma dodatkowych wymogów dodatkowych	295,91
11	Całkowity wewnętrzny wymóg kapitałowy	13.252,74
12	Wewnętrzny wskaźnik kapitałowy	17,86%
13	Wskaźnik dźwigni	8,04%

XI. Ekspozycje kapitałowe nieuwzględnione w portfelu handlowym – informacje jakościowe

Według przyjętej w Banku „Zasady Polityka rachunkowości w Banku Spółdzielczym w Rykach” finansowe aktywa trwale to udziały i akcje w jednostkach zależnych, współzależnych, stowarzyszonych i udziały mniejszościowe. Jednostki zależne, współzależne i stowarzyszone to jednostki podporządkowane.

Akcje i udziały w jednostkach podporządkowanych Bank wycenia w cenie nabycia, z uwzględnieniem odpisów aktualizujących.

Akcje i udziały w jednostkach podporządkowanych przeznaczone do sprzedaży Bank wycenia w wartości bilansowej albo w wartości godziwej, w zależności od tego, która z tych wartości jest niższa, z uwzględnieniem oszacowanych przez Bank kosztów sprzedaży.

Pozostałe udziały Banku w innej jednostce traktowane są, jako udziały mniejszościowe i wyceniane są według ceny nabycia pomniejszonej o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości.

Trwała utrata wartości zachodzi wtedy, gdy istnieje duże prawdopodobieństwo, że kontrolowany składnik aktywów nie przyniesie w przyszłości w znaczącej części lub całości przewidywanych korzyści ekonomicznych. Uzasadnia to dokonanie odpisu aktualizującego, doprowadzającego wartość składnika aktywów wynikającą z ksiąg rachunkowych do ceny sprzedaży netto.

XII. Ekspozycje kapitałowe nieuwzględnione w portfelu handlowym – informacje ilościowe.

Podział ekspozycji ze względu na cel nabycia (zyski kapitałowe, przyczyny strategiczne) według stanu na dzień sprawozdawczy przedstawia poniższe zestawienie.

Lp.	Rodzaj ekspozycji	Kwota ekspozycji zakupionych ze względu na zyski kapitałowe	Kwota ekspozycji zakupionych ze względu na przyjętą strategię (w tys. zł)
1.	Akcje Banku Polskiej Spółdzielczości S.A. w Warszawie	0,00	1.689,98
	RAZEM	0,00	1.689,98

Zestawienie aktywów finansowych i papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży według stanu na dzień sprawozdawczy przedstawia poniższa Tabela

Lp.	Wyszczególnienie	Wartość bilansowa (w tys. zł)	Wartość rynkowa w zł	Wartość godziwa w zł
1.	Obligacje Skarbu Państwa	83.866,75	-	-
2.	Obligacje BPS S.A.	5.779,35	-	-
	RAZEM	89.646,10	-	-

XIII. Informacja o sumach strat brutto z tytułu istotnych zdarzeń ryzyka operacyjnego odnotowanych w okresie od 01.01.2023 r. do 31.12.2023 r. /rzeczywiste/ (w tys. zł).

L.p.	Rodzaje / kategorie ryzyka operacyjnego	Suma strat brutto	Transfer ryzyka	Suma strat faktycznie poniesionych przez Bank
1.	Oszustwa zewnętrzne	0,00	0,00	0,00
2.	Oszustwa wewnętrzne	0,00	0,00	0,00
3.	Polityka kadrowa i bezpieczeństwo w miejscu pracy	0,00	0,00	0,00
4.	Klienci, produkty i praktyki biznesowe	0,00	0,00	0,00
5.	Uszkodzenia aktywów	28,37	0,00	28,37
6.	Zakłócenia działalności i błędy systemów	0,00	0,00	0,00
7.	Dokonywanie transakcji, dostawa oraz zarządzanie procesami	0,00	0,00	0,00

1. Działania mitygujące jakie zostały podjęte w celu uniknięcia w przyszłości ww. strat

Pozycja 5 - (Uszkodzenie aktywów) – dotyczy kosztów poniesionych na naprawę bankomatów, zakupem części wymiennych drukarek, komputerów, napraw związanych z przeprowadzaniem okresowych przeglądów technicznych itp.

2. Informacja o najpoważniejszych zdarzeniach operacyjnych, jakie wystąpiły w minionym roku

W badanym okresie nie wystąpiły zdarzenia operacyjne, w przypadku których należałoby podjąć szczególne działania naprawcze.

XIV. Informacje wynikające z Rekomendacji „P”

1. Zakres odpowiedzialności za zarządzanie ryzykiem płynności

Rada Nadzorcza Banku:

- 1) Nadzoruje realizację polityki zarządzania ryzykiem płynności,
- 2) Zatwierdza Plan Strategiczny, Plan Finansowy oraz dąży pozyskania i utrzymania środków obcych Banku,
- 3) Nie rzadziej niż raz na kwartał, analizuje raporty o poziomie płynności Banku, ponoszonym przez Bank ryzyku płynności, wykorzystaniu limitów ostrożnościowych i skutkach decyzji w

- zakresie zarządzania ryzykiem płynności, oraz zapewnia, by Zarząd Banku podejmował odpowiednie działania naprawcze w sytuacji wystąpienia problemów,
- 4) Określa akceptowany poziom ryzyka płynności Banku (tzw. apetyt na ryzyko),
  - 5) Pełni funkcję kontrolną w odniesieniu do zarządzania ryzykiem płynności podejmowanym przez Bank,
  - 6) Rada Nadzorcza winna zostać niezwłocznie poinformowana w przypadku potencjalnych problemów płynnościowych w związku z istotnymi zmianami czynników ryzyka, w szczególności:
    - wzrastającym kosztem finansowania,
    - wzrastającą koncentracją pozycji istotnych dla ryzyka płynności,
    - wzrastającą luką płynności,
    - zmniejszeniem się dostępu do alternatywnych źródeł finansowania,
    - znaczącym i/lub notorycznym przekraczaniem limitów związanych z ryzykiem płynności,
    - spadkiem nadwyżki aktywów o wysokiej płynności,
    - zmianami warunków rynkowych, które mogą wskazywać na przyszłe zagrożenia w zakresie płynności.
  - 7) Rada Nadzorcza raz w roku w terminie do 30-go dnia miesiąca po zakończonym roku otrzymuje sprawozdania Zarządu o realizacji polityki zarządzania ryzykiem płynności.

Zarząd Banku:

- 1) Odpowiada za stworzenie skutecznego systemu zarządzania ryzykiem płynności (opracowanie pisemnych zasad oraz procedur) oraz za realizację Planu Strategicznego, Planu Finansowego Banku w zakresie ryzyka płynności, a także sprawuje nadzór nad efektywnym procesem zarządzania tym ryzykiem,
- 2) Odpowiada za ustanowienie procesu zarządzania ryzykiem płynności w sposób zapewniający utrzymanie płynności bieżącej, krótkoterminowej, średnioterminowej oraz długoterminowej w normalnych warunkach, jak i w przypadku wystąpienia zdarzeń kryzysowych,
- 3) Dostosowuje strukturę organizacyjną Banku oraz stopień zaawansowania metod zarządzania ryzykiem płynności do charakteru, rozmiaru i skali działalności Banku, złożoności modelu biznesowego oraz profilu ryzyka Banku,
- 4) Precyzyjnie i jednoznacznie określa tolerancję ryzyka płynności adekwatną do strategii działalności,
- 5) Sprawuje kontrolę nad stworzeniem odpowiedniego systemu raportowania,
- 6) Odpowiada za dostosowanie rodzajów i wielkości ryzyka oraz procesu zarządzania do akceptowanego przez Radę Nadzorczą ogólnego poziomu ryzyka oraz za właściwe sformalizowanie i zaawansowanie tego procesu,
- 7) Odpowiada za przydzielenie adekwatnych środków technicznych (zapewniających sprawne gromadzenie i przetwarzanie informacji dla celów zarządzania ryzykiem płynności) oraz dobór personelu do zarządzania ryzykiem płynności,
- 8) Przeprowadza co najmniej raz w roku, w terminie określonym w SIZ, przeglądu polityki zarządzania ryzykiem płynności oraz oceny mechanizmów kontroli wewnętrznej w zakresie zarządzania ryzykiem, wprowadzając w razie potrzeby (w razie poważnych zmian profilu działalności Banku lub zasadniczych zmian sytuacji rynkowej), niezbędne korekty i udoskonalenia,
- 9) Zarząd Banku wyznacza osobę, która będzie odpowiedzialna za proces zarządzania ryzykiem płynności w Banku.

Główny Księgowy Banku odpowiedzialny jest za:

- 1) Utrzymanie środków na rachunku bieżącym w Banku Zrzeszającym w ilości zapewniającej:
  - wywiązanie się z bieżących i przyszłych zobowiązań Banku,
  - utrzymanie rezerwy obowiązkowej na wymaganym przepisami NBP poziomie,
- 2) Bieżące zarządzanie środkami pieniężnymi w kasach Banku,
- 3) Utrzymywanie krótkoterminowej, średnioterminowej i długoterminowej płynności Banku,
- 4) Maksymalizowanie dochodów z przeprowadzanych transakcji (zapewnienie maksymalizacji dochodów, przy jednoczesnym utrzymaniu bezpiecznego poziomu ryzyka płynności),
- 5) Prawdliwość i bezpieczeństwo zawieranych transakcji,
- 6) Uczestnictwo w opracowaniu polityki prowadzenia działalności – Planu Strategicznego Banku,
- 7) Uczestnictwo w opracowaniu Planu finansowego uwzględniającego pozyskanie i utrzymanie środków obcych, przy uwzględnieniu ustalonych limitów ostrożnościowych,
- 8) Realizację działań awaryjnych.

Stanowisko Zarządzania Ryzykami i Analiz:

- 1) Monitoruje i analizuje poziom ryzyka płynności,
- 2) Opracowuje limity dotyczące ryzyka płynności,
- 3) Analizuje wpływ obecnej i przyszłej sytuacji na rynku międzybankowym i sytuacji ogólnogospodarczej na ryzyko płynności Banku,
- 4) Sporządza informacje zawierające ocenę ryzyka płynności wraz ze stosownymi wnioskami dla Zarządu i Rady Nadzorczej,
- 5) Jest odpowiedzialne za obliczanie i utrzymywanie poziomu nadzorczych miar płynności,
- 6) Identyfikuje zagrożenia mające wpływ na płynność finansową Banku oraz dokonuje pomiaru i kontroli ryzyka związanego z płynnością, zgodnie z procedurami ustalonymi przez Zarząd Banku.

Każdy pracownik Banku zobowiązany jest do:

- 1) Realizacji Planu Strategicznego, Planu Finansowego Banku w zakresie pozyskiwania depozytów i udzielania kredytów,
- 2) Realizacji Planu pozyskania i utrzymania środków obcych Banku,
- 3) Zgłaszania kierownictwu informacji o niepokojących sygnałach, mogących wpłynąć niekorzystnie na sytuację Banku (obserwacja zachowań klientów),
- 4) Dbania o jak najlepszy wizerunek Banku oraz do rzetelnej obsługi klientów,
- 5) Kształtowania pozytywnych relacji z klientami Banku.

W procesie zarządzania płynnością wykorzystuje się analizy osób odpowiedzialnych za proces zarządzania ryzykiem płynności oraz informacje, pochodzące z innych jednostek i komórek organizacyjnych Banku, a także informacje zewnętrzne, w szczególności:

- 1) Z Banku Zrzeszającego, prowadzącego rachunki Banku,
- 2) Z Oddziałów i Filii Banku, od osób odpowiedzialnych za utrzymanie gotówki na poziomie zapewniającym nieprzerwaną obsługę kasową,
- 3) Z Działu Finansowo-Księgowego w Centrali Banku,
- 4) Od służb informatycznych Banku, zobowiązanych do współpracy w zakresie pozyskiwania danych z systemu informatycznego Banku.

Nadzór nad współdziałaniem w zakresie zarządzania płynnością bieżącą sprawują: dyrektorzy jednostek organizacyjnych Banku, kierownicy Filii oraz osoba odpowiedzialna za zarządzanie płynnością w Banku.

2. Działalność w zakresie pozyskiwania finansowania

Kształtowanie struktury aktywów i pasywów (zapadalności/wymagalności) w taki sposób, aby dopasować ją do potrzeb wynikających z cyklu działalności Banku.

Utrzymywanie odpowiednich zasobów aktywów płynnych dla zapewnienia nieprzewidzianego zapotrzebowania na środki, na poziomie uzależnionym od stabilności depozytów oraz prawdopodobieństwa szybkiego wzrostu portfela kredytowego.

Wykorzystywanie rezerwy obowiązkowej do bieżących rozliczeń pieniężnych (Zarządzenie Prezesa NBP w sprawie zasad i trybu naliczania i utrzymywania rezerwy obowiązkowej), przy utrzymywaniu średniego stanu rezerwy na zadeklarowanym poziomie.

Ograniczanie koncentracji wierzytelności, zaangażowań wobec udziałowców i grup powiązanych kapitałowo i organizacyjnie oraz innych nadmiernych zaangażowań.

Wyodrębnienie stabilnych źródeł finansowania i podejmowanie działań w celu ich powiększenia;

Utrzymywanie zróżnicowanej bazy depozytowej, zarówno w kategoriach terminowości, jak i podmiotowości klientów (ograniczanie uzależnienia od poszczególnych źródeł finansowania).

Stale umowy współpracy z Bankiem Zrzeszającym BPS umożliwiające przyjęcie lokat międzybankowych lub zaciągnięcie kredytów i pożyczek.

Pozyskiwanie środków na rynkach finansowych innymi dostępnymi metodami.

Trafne prognozy krótko-, średnio- i długoterminowe dotyczące przepływów pieniężnych.

Wypracowywanie technik szybkiego reagowania na działanie czynników zewnętrznych.

Kształtowanie właściwych relacji z klientami – zarówno kredytobiorcami, jak i deponentami – w celu zmniejszenia niepewności, co do ewentualnych zachowań w momencie powstania sytuacji kryzysowej.

Przystąpienie do Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.

3. Rozmiar i skład nadwyżki płynności Banku

W celu ograniczania ryzyka płynności Bank wprowadził limity, pozwalające na wdrożenie w odpowiednim momencie mechanizmów zapobiegających powstaniu nadmiernego ryzyka.

Podstawowymi limitami, w zakresie, których Bank nie dopuszczał do sytuacji ich przekraczania były następujące limity:

- 1) limit wskaźnika LCR,
- 2) limit wskaźnika NSFR.

Bank przez cały 2023 r. utrzymywał płynność krótkoterminową i długoterminową na adekwatnym poziomie.

Bank oblicza wskaźniki płynności krótkoterminowej, stabilnego finansowania oraz dźwigni finansowej dotyczące ryzyka płynności określone w Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, Rozporządzenia Delegowanego Komisji (UE) 2015/61 z dnia 10 października 2014 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 w odniesieniu do wymogu pokrycia wypływów netto dla instytucji kredytowych, Rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 451/2021 z dnia 17.12.2020 r. ustanawiającego wykonawcze standardy techniczne do celów stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 w odniesieniu do sprawozdań nadzorczych instytucji oraz uchylające rozporządzenia wykonawcze (UE) nr 680/2014.

Na każdy dzień sprawozdawczy dokonywany był pomiar nadzorczych miar płynności Stanowisko Zarządzania Ryzykami i Analiz dokonuje na każdy dzień sprawozdawczy (na każdy dzień roboczy) obliczeń wskaźnika pokrycia wypływów netto - Wskaźnik płynności krótkoterminowej – (LCR - Liquidity Coverage Ratio) oraz obliczeń wskaźnika stabilnego finansowania (NSFR - Net Stable Funding Ratio),

Wskaźnik pokrycia wypływów netto (LCR) wg stanu na 31 grudnia 2023 r.		(w tys. zł)
Zabezpieczenie przed utratą płynności		126.703
Wpływy środków pieniężnych netto ogółem		37.889
Wskaźnik pokrycia wypływów netto		334,41%
Wskaźnik stabilnego finansowania (NSFR) wg stanu na 31 grudnia 2023 r.		(w tys. zł)
Dostępne stabilne finansowanie		368.726
Wymagane dostępne finansowanie		220.673
Wskaźnik stabilnego finansowania		167,09%

Proces pomiaru ryzyka płynności był uzupełniany analizą wskaźników płynności wymienionych poniżej:

- 1) Aktywa płynne (bufor płynności) / Aktywa - wg wartości bilansowej netto [%],
- 2) Aktywa płynne (bufor płynności) / Depozyty niestabilne (ponad osad) [%],
- 3) Aktywa płynne (bufor płynności) / Zobowiązania pozabilansowe udzielone [%],
- 4) Kredyty - wg wartości nominalnej / Aktywa - wg wartości bilansowej netto [%],
- 5) Zobowiązania pozabilansowe udzielone / Aktywa - wg wartości bilansowej netto [%],

Wskaźniki stabilności bazy depozytowej Banku:

- 6) Depozyty stabilne / Aktywa - wg wartości bilansowej netto [%],
- 7) Depozyty niestabilne / Aktywa - wg wartości bilansowej netto [%],
- 8) Procentowy udział dużych depozytów w depozytach terminowych ogółem [%],
- 9) Procentowy udział największych deponentów w depozytach klientów ogółem [%],
- 10) Depozyty terminowe / Depozyty ogółem [%],

(Wskaźniki 1-5 to wskaźniki zabezpieczenia płynności, natomiast wskaźniki 6-10 to wskaźniki obrazujące stabilność bazy depozytowej).

Dla potrzeb właściwego zarządzania płynnością finansową określono w Banku wskaźniki finansowania aktywów, w tym aktywów długoterminowych.

4. Luka płynności

W Banku obowiązywały również limity luki niedopasowania / wskaźnik płynności skumulowanej w poszczególnych przedziałach czasowych, określające dopuszczalny poziom ryzyka płynności.

Pomiary płynności finansowej Banku dokonywane są na podstawie zestawienia urealnionej luki płynności.

Urealniona luka płynności wg stanu na 31 grudnia 2023 r. (w tys. zł).

Luka płynności - urealniona - stan na dzień 31.12.2023						
Termin realizacji	Pozycja					
	Należności	Zobowiązania	Luka	Luka skumulowana	Wskaźnik płynności	Wskaźnik płynności skumulowanej
Razem	429 782 385,47	445 860 283,23	-16 077 897,76	-16 077 897,76	0,96	0,96
do 1 dnia	11 635 107,65	154 222 715,11	-142 587 607,46	-142 587 607,46	0,08	0,08
od 2 do 7 dni	118 976 775,40	9 226 257,44	109 750 517,96	-32 837 089,50	12,90	0,80
od 7 dni do 1 m-ca	27 171 289,83	6 896 555,97	20 274 733,86	-12 562 355,64	3,94	0,93
od 1 do 3 m-cy	9 341 853,34	24 495 474,27	-15 153 620,93	-27 715 976,57	0,38	0,86
od 3 do 6 m-cy	8 132 326,34	10 008 942,43	-1 876 616,09	-29 592 592,66	0,81	0,86
od 6 m-cy do 1 roku	21 338 154,23	14 771 315,55	6 566 838,68	-23 025 753,98	1,44	0,90
od 1 roku do 2 lat	22 142 400,92	973 670,70	21 168 730,22	-1 857 023,76	22,74	0,99
od 2 do 5 lat	68 680 098,29	181 733,72	68 498 364,57	66 641 340,81	377,83	1,31
od 5 do 10 lat	96 814 821,03	0,00	96 814 821,03	163 456 161,84	0,00	1,75
od 10 do 20 lat	29 569 812,89	0,00	29 569 812,89	193 025 974,73	0,00	1,88
powyżej 20 lat	15 979 745,52	225 702 219,72	-209 722 474,20	-16 696 499,47	0,07	0,96
Bez określonego terminu	0,00	0,00	0,00	-16 696 499,47		

Na dzień sprawozdawczy nie było przekroczeń ustalonych przez Zarząd Banku, limitów

dotyczących wskaźnika płynności.

5. Aspekty ryzyka płynności, na które Bank jest narażony i które monitoruje

Do głównych źródeł występowania ryzyka płynności w Banku zalicza się:

- 1) Niedopasowanie terminów zapadalności aktywów i wymagalności pasywów Banku,
- 2) Ryzyka związane ze stroną pasywną bilansu Banku:
  - ryzyko nieprzewidywalnego zachowania się deponentów,
  - ryzyko związane ze zdolnością pozyskania depozytów, oraz zaciągania kredytów i pożyczek,
  - ryzyko poniesienia nieplanowanych kosztów, powodujące obniżenie wyniku finansowego Banku;
- 3) Ryzyka związane ze stroną aktywną bilansu Banku:
  - ryzyko braku wystarczającej ilości aktywów płynnych, lub możliwości zbycia tych aktywów,
  - ryzyko braku wystarczającej ilości środków pieniężnych w kasach Banku,
  - ryzyko niedotrzymania terminów spłat kredytów oraz innych należności;
- 4) Ryzyko dużych koncentracji zobowiązań i należności,
- 5) Inne czynniki wpływające na ryzyko płynności Banku, do których zaliczamy:
  - wzrost aktywów niepracujących,
  - brak możliwości pozyskiwania nowych klientów,
  - zmiany przepisów prawnych, mogących wpłynąć na spadek depozytów w Banku.

6. Opis scenariuszy testów warunków skrajnych

W ramach pomiaru ryzyka Bank przeprowadzał w okresach wynikających z „Instrukcji informacji zarządczej w Banku Spółdzielczym w Rykach” testy warunków skrajnych:

- 1) wrażliwości – w oparciu, o które szacowany był kapitał wewnętrzny oraz wykonywany był pomiar wpływu zmian parametrów makroekonomicznych na poziom ryzyka płynności,
- 2) scenariuszowe – w oparciu, o które budowane były awaryjne plany płynności oraz wyznaczany był poziom bufora płynności,
- 3) odwrócone – w oparciu, o które wykonywane były doraźne analizy problemowe.

O wynikach testów informowany był Zarząd Banku oraz Rada Nadzorcza, jak również Dyrektorzy i Kierownicy jednostek i komórek organizacyjnych Banku.

Testy warunków skrajnych wykorzystywane były również do zarządzania ryzykiem płynności oraz określania poziomu limitów.

7. Częstotliwość i rodzaj wewnętrznej sprawozdawczości w zakresie płynności

Stanowisko Zarządzania Ryzykami i Analiz przekazuje następujące informacje:

- 1) Codzienne dla Prezesa Zarządu bezpośrednio nadzorującego zarządzanie płynnością:
  - zestawienie przepływów środków pieniężnych oraz zagospodarowanie wolnych środków,
  - kalkulacje nadzorczych miar płynności LCR i NSFR, obliczonych zgodnie z zasadami określonymi przez SSOZ,
- 2) Miesięczne dla Zarządu Banku:
  - a) Raport z analizy ryzyka płynności, zawierający:
    - źródła finansowania działalności Banku (wg pierwotnych terminów realizacji),
    - zaangażowanie środków oraz aktywa płynne (wg pierwotnych terminów realizacji),
    - analizę zrywalności depozytów oraz przedterminowej spłaty kredytów,
    - analizę dużych depozytów,
    - analizę stabilności bazy depozytowej (wskaźniki osadu),
    - analizę wskaźnikową ryzyka płynności Banku, wraz z oceną przestrzegania limitów
    - urealnione zestawienie płynności Banku,
    - kształtowanie się nadzorczych miar płynności,

- prognozę kształtowania się podstawowych wartości wpływających na płynność finansową Banku,
- 3) Raport zawierający opis sytuacji Banku wraz z wnioskami przekazywany jest do Zarządu Banku w terminie wynikającym z SIZ,
- 4) Zarząd Banku przekazuje w okresach kwartalnych Radzie Nadzorczej informacje o sytuacji Banku w zakresie płynności finansowej oraz ocenę ryzyka utraty płynności, na jakie narażony jest Bank,
- 5) Raport z przeprowadzonych testów warunków skrajnych sporządzany jest w okresach rocznych. Wyniki przeprowadzonych testów raportowane są dla Zarządu i Rady Nadzorczej Banku do 30-go dnia następnego miesiąca po zakończeniu roku.

XV. EU KM2 – Najważniejsze wskaźniki MREL

EU KM2: Najważniejsze wskaźniki – MREL i w stosownych przypadkach wymóg w zakresie funduszy własnych i zobowiązań kwalifikowalnych dotyczący globalnych instytucji o znaczeniu systemowym							
		Minimalny wymóg w zakresie funduszy własnych i zobowiązań kwalifikowalnych (MREL)	Wymóg w zakresie funduszy własnych i zobowiązań kwalifikowalnych dotyczący globalnych instytucji o znaczeniu systemowym (TLAC)				
			31.12.2023 r.	b	c	d	e
			T	T-1	T-2	T-3	T-4
Fundusze własne i zobowiązania kwalifikowalne, współczynniki i elementy składowe							
1	Fundusze własne i zobowiązania kwalifikowalne	29 591	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.
EU-1a	W tym fundusze własne i zobowiązania podporządkowane	29 591					
2	Łączna kwota ekspozycji na ryzyko grupy restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji (TREA)	161 960	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.
3	Fundusze własne i zobowiązania kwalifikowalne wyrażone jako odsetek TREA	0,1827	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.
EU-3a	W tym fundusze własne i zobowiązania podporządkowane	0,1827					
4	Miara ekspozycji całkowitej (TEM) grupy restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji	368 247	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.
5	Fundusze własne i zobowiązania kwalifikowalne wyrażone jako odsetek TEM	0,0804	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.
EU-5a	W tym fundusze własne i zobowiązania podporządkowane	0,0804					

6a	Czy ma zastosowanie wyłączenie z podporządkowania przewidziane w art. 72b ust. 4 rozporządzenia (UE) nr 575/2013? (wyłączenie w wysokości 5 %)		nd.	nd.	nd.	nd.	nd.
6b	Kwota łączna dozwolonych niepodporządkowanych instrumentów zobowiązań kwalifikowalnych, jeżeli swoboda decyzji co do podporządkowania zgodnie z art. 72b ust. 3 rozporządzenia (UE) nr 575/2013 jest stosowana (wyłączenie w wysokości maks. 3,5%)		nd.	nd.	nd.	nd.	nd.
6c	W przypadku gdy ograniczone wyłączenie z podporządkowania ma zastosowanie zgodnie z art. 72b ust. 3 rozporządzenia (UE) nr 575/2013, kwota wyemitowanych środków, których stopień uprzywilejowania jest równy stopniowi uprzywilejowania wyłączonych zobowiązań i które ujęto w wierszu 1, podzielona przez kwotę wyemitowanych środków, których stopień uprzywilejowania jest równy stopniowi uprzywilejowania wyłączonych zobowiązań które zostałyby ujęte w wierszu 1, jeżeli nie zastosowano by ograniczone (%)		nd.	nd.	nd.	nd.	nd.
Minimalny wymóg w zakresie funduszy własnych i zobowiązań kwalifikowalnych (MREL)							
EU-7	MREL wyrażony jako odsetek TREA	0,1827					
EU-8	W tym część, która musi zostać spełniona z wykorzystaniem funduszy własnych lub zobowiązań podporządkowanych	0,1000					
EU-9	MREL wyrażony jako odsetek TEM	0,0804					
EU-10	W tym część, która musi zostać spełniona z wykorzystaniem funduszy własnych lub zobowiązań podporządkowanych	0,0375					

XVI.EU TLAC1 – Elementy składowe MREL

EU TLAC1 – Elementy składowe – MREL i w stosownych przypadkach wymóg w zakresie funduszy własnych i zobowiązań kwalifikowalnych dotyczący globalnych instytucji o znaczeniu systemowym				
		a	b	c
		Minimalny wymóg w zakresie funduszy własnych i zobowiązań kwalifikowalnych (MREL)	Wymóg w zakresie funduszy własnych i zobowiązań kwalifikowalnych dotyczący globalnych instytucji o znaczeniu systemowym (TLAC)	Pozycja uzupełniająca: Kwoty kwalifikujące się do celów MREL, ale nie do celów TLAC
Fundusze własne i zobowiązania kwalifikowalne oraz korekty				
1	Kapitał podstawowy Tier I	29 591,00		
2	Kapitał dodatkowy Tier I	0,00		
3	Zbiór pusty w UE			
4	Zbiór pusty w UE			
5	Zbiór pusty w UE			
6	Kapitał Tier II	0,00		
7	Zbiór pusty w UE			
8	Zbiór pusty w UE			
11	Fundusze własne do celów art. 92a rozporządzenia (UE) nr 575/2013 i art. 45 dyrektywy 2014/59/UE	29 591,00		
Fundusze własne i zobowiązania kwalifikowalne: Elementy kapitału nieregulacyjnego				
12	Instrumenty zobowiązań kwalifikowalnych wyemitowane bezpośrednio przez podmiot restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji podporządkowane wyłączonym zobowiązaniom (niepodlegające zasadzie praw nabytych)			
EU-12a	Instrumenty zobowiązań kwalifikowalnych wyemitowane przez inne podmioty należące do grupy restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji podporządkowane wyłączonym zobowiązaniom (niepodlegające zasadzie praw nabytych)			
EU-12b	Instrumenty zobowiązań kwalifikowalnych podporządkowane wyłączonym zobowiązaniom wyemitowane przed dniem 27 czerwca 2019 r. (podporządkowane podlegające zasadzie praw nabytych)			
EU-12c	Instrumenty w Tier II o rezydualnym terminie zapadalności wynoszącym co najmniej jeden rok, w takim zakresie, w jakim nie kwalifikują się one jako pozycje w Tier II	0,00		

13	Zobowiązania kwalifikowalne niepodporządkowane wyłączonym zobowiązaniom (niepodlegające zasadzie praw nabytych, przed zastosowaniem ograniczenia)	0,00		
EU-13a	Zobowiązania kwalifikowalne niepodporządkowane wyłączonym zobowiązaniom wyemitowane przed dniem 27 czerwca 2019 r. (przed zastosowaniem ograniczenia)			
14	Kwota niepodporządkowanych instrumentów zobowiązań kwalifikowalnych, w stosownych przypadkach po zastosowaniu przepisów art. 72b ust. 3 CRR	0,00		
15	Zbiór pusty w UE			
16	Zbiór pusty w UE			
17	Pozycje zobowiązań kwalifikowalnych przed korektą	0,00		
EU-17a	W tym pozycje zobowiązań podporządkowanych	0,00		
Fundusze własne i zobowiązania kwalifikowalne: Korekty elementów kapitału nieregulacyjnego				
18	Pozycje funduszy własnych i zobowiązań kwalifikowalnych przed korektą	29 591,00		
19	(Odliczenie ekspozycji między grupami restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji realizującymi strategię wielokrotnych punktów kontaktowych)			
20	(Odliczenie inwestycji w inne instrumenty zobowiązań kwalifikowalnych)			
21	Zbiór pusty w UE			
22	Fundusze własne i zobowiązania kwalifikowalne po korekcie	29 591,00		
EU-22a	W tym: fundusze własne i zobowiązania podporządkowane	29 591,00		
Kwota ekspozycji ważonej ryzykiem i miara ekspozycji wskaźnika dźwigni grupy restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji				
23	Łączna kwota ekspozycji na ryzyko (TREA)	161 960,00		
24	Miara ekspozycji całkowitej (TEM)	368 247,00		
Współczynnik funduszy własnych i zobowiązań kwalifikowalnych				
25	Fundusze własne i zobowiązania kwalifikowalne wyrażone jako odsetek TREA	0,1827		
EU-25a	W tym fundusze własne i zobowiązania podporządkowane	0,1827		
26	Fundusze własne i zobowiązania kwalifikowalne wyrażone jako odsetek TEM	0,0804		
EU-26a	W tym fundusze własne i zobowiązania podporządkowane	0,0804		
27	Kapitał podstawowy Tier I (wyrażony jako odsetek TREA) dostępny po spełnieniu wymogów grupy restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji	0,0827		
28	Wymóg połączonego bufora specyficznego dla instytucji	4 049,00		

29	w tym wymóg utrzymywania bufora zabezpieczającego	4 049,00		
30	w tym wymóg utrzymywania bufora antycyklicznego			
31	w tym wymóg utrzymywania bufora ryzyka systemowego			
EU-31a	w tym bufor globalnych instytucji o znaczeniu systemowym lub innych instytucji o znaczeniu systemowym			
Pozycje uzupełniające				
EU-32	Łączna kwota wyłączonych zobowiązań, o których mowa w art. 72a ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 575/2013	262 176,00		

***

Oświadczenie Zarządu

Zarząd Banku Spółdzielczego w Rykach niniejszym oświadcza, że ustalenia opisane w „Informacji o charakterze jakościowym i ilościowym Banku Spółdzielczego w Rykach” są adekwatne do stanu faktycznego, a stosowane metody zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej są odpowiednie do skali i profilu działania oraz generowanego ryzyka.

Bank spełnia wymogi kapitałowe wynikające z zapisów Prawa bankowego i uchwał nadzorczych, a fundusze własne w pełni pokrywają wszystkie ryzyka Banku.

Zarząd Banku